

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BIELSK
na lata 2004 - 2015

Bielsk, 2004 rok

SPIS TREŚCI

	str.
1. Wprowadzenie.	4
2. Wstęp.	4
A) Mapa Powiatu Płockiego,	4
B) Mapa Gminy Bielsk	4
C) Założenia strategii,	5
D) Cel opracowania,	5
E) Metodyka.	5
3. Warunki przyrodniczo – geograficzne.	5
1. Położenie,	5
2. Rzeźba terenu,	6
3. Surowce mineralne,	6
4. Klimat,	6
Rozdział I. Ocena stanu społeczno-gospodarczego Gminy Bielsk	6
Krótką charakterystyka Gminy	6
1. Stosunki wodne,	6
2. Środowisko przyrodnicze i jego zasoby,	7
3. Zabytki,	7
4. Pola uprawne – gleby,	8
5. Bonitacja gleb,	8
6. Podział administracyjny,	8
7. Bogactwa naturalne,	9
8. Zanieczyszczenia,	9
II. Władze lokalne, ludność, zatrudnienie i bezrobocie.	11
1. Władze lokalne,	11
2. Ludność,	11
3. Liczba ludności,	12
4. Zatrudnienie i bezrobocie,	12
III. Warunki socjalno – bytowe mieszkańców Gminy.	15
1. Budownictwo mieszkaniowe,	15
2. Służba zdrowia i opieka zdrowotna,	15
3. Opieka Społeczna,	16
4. Oświata,	17
5. Sport, kultura, organizacje społeczne,	17
6. Kultura,	18
7. Organizacje społeczne,	18
8. Ochotnicze Straże Pożarne,	18
9. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów,	18
10. Zaopatrzenie w wodę,	18
11. Komunikacja i transport,	19
12. Sieć energetyczna,	19
Rozdział II. Diagnoza stanu rolnictwa oraz gospodarki na terenie Gminy Bielsk.	19
1. Zwierzęta w gospodarstwach rolnych.	22
2. Budynki gospodarcze w indywidualnych gospodarstwach rolnych.	22
3. Wydajność i rynki zbytu.	22
4. Ludność w rolnictwie indywidualnym Gminy - cechy demograficzne i społeczne.	22
5. Gospodarka.	23
Rozdział III. Diagnoza stanu społeczno - gospodarczego na terenie Gminy Bielsk.	24
Budżet Gminy Bielsk.	24
Analiza SWOT.	24
1.1. Środowisko naturalne, dostępność komunikacyjna,	24
1.2. Warunki demograficzne,	24
1.3. Poziom wykształcenia warunków socjalno - bytowych,	24
1.4. Rolnictwo i Leśnictwo,	25
1.5. Sektory gospodarki poza rolnictwem,	25
1.6. Infrastruktura techniczna,	25
1.7. Kultura, sport, turystyka,	25

1.8. Warunki rozwoju gospodarczego.	25
2. Diagnoza szans i zagrożeń rozwojowych Gminy wynikająca z otoczenia.	25
3. Determinanty rozwoju gospodarczego Gminy.	26
3.1. Potencjał ludzki,	26
3.2. Położenie Gminy, środowisko naturalne,	26
3.3. Warunki socjalno bytowe, gospodarcze, infrastrukturalne i wspierające rozwój gospodarczy.	26
4. Identyfikacja podstawowych problemów rozwoju Gminy.	26
4.1. Problemy dotyczące społeczności Gminy,	26
4.2. Problemy dotyczące warunków życia na terenie Gminy,	26
4.3. Problemy dotyczące środowiska naturalnego,	26
4.4. Problemy sektora produkcji i usług,	26
4.5. Problemy infrastruktury technicznej,	27
4.6. Problemy dotyczące rolnictwa,	27
4.7. Problemy rozwoju agroturystyki.	27
Rozdział IV. Strategia rozwoju Gminy.	27
Założenia ogólne.	27
1. Rozwój przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu.	28
1.1. Dynamizacja rynku pracy poprzez rozwijanie aktywnych programów przeciwdziałaniu bezrobociu,	28
1.2. Stworzenie szans dla bezrobotnych doskonalących umiejętności zawodowe,	28
1.3. Promocja rozwoju przedsiębiorczości poprzez wsparcie rozwoju małych i średnich podmiotów gospodarczych,	28
1.4. Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości i Promocji,	28
1.5. Miejsca pracy poza rolnictwem,	28
1.6. Integracja działań podmiotów zaangażowanych w aktywizację lokalnego rynku pracy.	29
2. Rozwój produktu turystycznego i agroturystyki.	29
2.1. Ochrona środowiska naturalnego i walorów przyrodniczych,	29
2.2. Rolnictwo ekologiczne (birolnictwo),	30
2.3. Restrukturyzacja rolnictwa w kierunku dostosowania go do walorów turystycznych.	30
3. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.	31
3.1. Rozwój infrastruktury technicznej,	31
3.2. Infrastruktura społeczna.	31
4. Restrukturyzacja rolnictwa w kierunku dostosowania go do wymogów rynku i przetwórstwa.	32
4.1. Tworzenie warunków dla poprawy opłacalności rolnictwa,	32
4.2. Rozwój rolnictwa ekologicznego,	32
4.3. Utworzenie i wspieranie bazy przetwórstwa rolno - spożywczego na terenie gminy,	32
4.4. Wspieranie zbiorowych form gospodarowania rolników.	32
<i>Wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich</i>	33
1.1. Przygotowanie przestrzeni dla nowych funkcji.	33
1.2. Wzmocnienie infrastruktury technicznej.	33
1.2.1. Rozwój systemów transportowych,	33
1.2.2. Poprawa zaopatrzenia mieszkańców w wodę,	34
1.2.3. Budowa oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej,	34
1.2.4. Budowa sieci gazowniczej,	34
1.2.5. Rozwijanie nowoczesnych technik komunikowania się.	34
1.3. Zwiększenie powierzchni gospodarstw i poprawa ich konkurencyjności.	34
1.3.1. Poprawa struktury agrarnej,	34
1.3.2. Poprawa struktury agrarnej.	35
1.4. Rozwój instytucji i tworzenie rynku rolnego.	35
1.4.1. Inspirowanie powstania samoorganizacji rolników (w tym grup producenckich),	35
1.4.2. Rozwój pozabankowych instytucji otoczenia dla przedsiębiorców.	35
1.5. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości.	35
1.5.1. Aktywna promocja ofert inwestycyjnych i walorów gospodarczych gminy,	36
1.5.2. Tworzenie warunków do kompleksowego wsparcia finansowego i merytorycznego dla małych i średnich przedsiębiorstw,	36
1.5.3. Kreowanie korzystnego klimatu dla dalszego rozwoju lokalnych firm oraz przyciągania inwestorów zagranicznych.	36

1.6. Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, drobnej wytwórczości i usług.	36
1.6.1. Dostosowanie przemysłu mięsnego do wymogów Unii Europejskiej i prawidłowe funkcjonowanie w strukturach unijnych,	37
1.6.2. Wspieranie przedsiębiorczości w zakresie przetwórstwa rolno – spożywczego i tworzenia nowych zakładów pracy.	37
2. Podniesienie jakości świadczonych usług publicznych	37
2.1. Tworzenie warunków do powstania nowych i ochrona już istniejących stanowisk pracy.	37
2.1.1. Tworzenie korzystnych warunków do powstawania nowych miejsc pracy i ochrony już istniejących.	37
2.2. Dostosowanie systemu edukacji do wymogów sytuacji społeczno – ekonomicznej, potrzeb rynku pracy oraz wyzwań współczesności.	37
2.2.1. Wypełnienie przez szkoły podstawowe i gimnazja wymogów stawianych przez reformę edukacji.	38
2.3. Tworzenie warunków do poprawy obsługi mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa.	39
2.3.1. Wdrożenie programu przeciwdziałania przestępczości i patologiom społecznym.	39
2.4. Sprawny system ochrony zdrowia i zdrowy styl życia mieszkańców.	39
2.4.1. Poprawa jakości świadczonych usług medycznych,	39
2.4.2. Skuteczna edukacja zdrowotna oraz promocja zdrowia.	39
2.5. Podniesienie jakości świadczonych usług publicznych w zakresie pomocy społecznej.	40
2.6. Szeroki dostęp do kultury i sportu.	40
3. Poprawę stanu przyrodniczego i ochrona jego zasobów.	40
3.1. Zmniejszenie zanieczyszczeń ewakuowanych do środowiska oraz przeciwdziałanie degradacji środowiska.	40
3.1.1. Usprawnienie gospodarki odpadami,	41
3.1.2. Poprawa jakości wód.	41
3.2. Podniesienie stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa.	41
3.2.1. Realizacja edukacji ekologicznej społeczeństwa.	41
3.3. Ochrona przyrody i krajobrazu.	42
3.3.1. Działania na rzecz ochrony walorów krajobrazu rolniczego, przyrodniczego i kulturowego	42
3.4. Racjonalne gospodarowanie środowiskiem	42
3.4.1. Racjonalna gospodarka wodna	42
Zagrożenia realizacji celów strategicznych	43
Korzyści z planowanego strategicznego rozwoju:	43
Zagrożeniami dla rozwoju mogą być następujące czynniki:	44
Rozdział V. Finansowanie zadań związanych z realizacją strategii	44
1. Zadania własne samorządu	44
2. Infrastruktura społeczna	45
3. Inżynieria finansowa zadań inwestycyjnych planowanych do realizacji w latach 2004 - 2015	46
Programy pomocowe i kierunki wykorzystania ich w realizacji Strategii.	46
Źródłami finansowania strategii Gminy Bielsk	46
4. Zasady montażu finansowego	47
5. Związki ze Strategiami	48
5.1. Strategia wojewódzka	48
5.2. Strategia Rozwoju Powiatu Płockiego	48
5.3. Narodowe Plany Rozwoju	48
Rozdział VI. Monitoring realizacji strategii	49
Monitoring strategii.	49
Tryb realizacji celów strategicznych	49
Wybrane materiały źródłowe	49

1. Wprowadzenie

Sytuacja społeczno – gospodarcza na Mazowszu Płockim, podobnie jak w całym kraju, uległa w ostatnich latach istotnym zmianom, między innymi:

- ⇒ w wyniku transformacji ustrojowej i wprowadzonej reformy administracyjnej kraju,
- ⇒ w związku z procesem przygotowania się Polski do Stowarzyszenia z Unią Europejską,
- ⇒ na skutek rozwoju nowoczesnych technologii.

W zmieniających się uwarunkowaniach władze Gminy Bielsk opracowały Strategię rozwoju gminy. *Strategia została ukierunkowana na poprawę jakości życia mieszkańców Gminy Bielsk.*

Wizja strategiczna Gminy do 2013 roku określa fundamenty, które staną się podstawą rozwoju gospodarczego Gminy w harmonii ze środowiskiem i społeczeństwem.

Władze Gminy pragną tak kierować rozwojem gminy, aby wyzwolić w społeczeństwie i różnych organizacjach jak najwięcej aktywności, zdając sobie jednocześnie sprawę z faktu, iż polityka istotnych zmian nie może być realizowana zbyt szybko. Takie procesy, jak powstanie nowych miejsc pracy, walka z bezrobociem, restrukturyzacja rolnictwa, działania w kierunku rozbudowy infrastruktury technicznej, poprawa stanu środowiska wymagają odpowiedniego czasu na wdrożenie, dużego zaangażowania społeczeństwa i znacznych środków finansowych.

3. Wstęp

Przed Gminą Bielsk stoi duża szansa rozwoju. Dużym potencjałem Gminy jest bliskość Płocka, Warszawy i Łodzi, skupiona w tych miastach baza naukowa, rozwinięty w Płocku przemysł chemiczny, lokalizacja w regionie trzech zasobnych przedsiębiorstw (PKN ORLEN S.A., PERN S.A. i Zakładu Energetycznego) przynoszących zyski dla kraju i regionu. Atutem gminy Bielsk są również dość dobre gleby. Powinniśmy wykorzystać wymienione walory, zachęcić inwestorów do realizacji przedsięwzięć przemysłu rolno – spożywczego w Gminie Bielsk.

Wskazujemy na olbrzymią rolę edukacji w rozwoju naszej Gminy. O przyszłości naszej Gminy zadecyduje dobrze wykształcona kadra. Stawiamy więc na wykształconych ludzi, którzy wprowadzą nowoczesne rozwiązania do naszego życia gospodarczego i społecznego, przyciągną na naszą ziemię inwestorów, dzięki którym stworzone zostaną nowe miejsca pracy.

Szansą dla Gminy jest także rolnictwo. Dość dobre i nie zanieczyszczone gleby mogą z powodzeniem produkować „zdrową” żywność atrakcyjną także dla zagranicznych kupców.

Opracowanie Strategii nie zakończy dyskusji o rozwoju naszej Gminy. Umożliwia tylko podjęcie określonych działań, wyzwała aktywność, inicjatywność, więzi.

F) Mapa Powiatu Płockiego

B) MAPA GMINY BIELSK

"Strategia Rozwoju Gminy Bielsk" została opracowana przez pracowników Urzędu Gminy w Bielsku.

Składa się z czterech podstawowych części:

1. Analiza stanu obecnego Gminy we wszystkich aspektach jej działalności.
2. Strategia określająca kierunki rozwoju strategicznego czyli obszary, które mogą wpłynąć na rozwój jednostki samorządowej.
3. Montaż finansowy najważniejszych zadań inwestycyjnych.
4. Monitoring.

Wyrażamy podziękowanie za pomoc i współpracę Wójtowi Gminy Bielsk Panu Maciejowi Jabłońskiemu, Przewodniczącemu Rady Gminy Panu Jarosławowi Wrońskiemu, Radnym Gminy, przedstawicielom biznesu i instytucji okołobiznesowych, softysom oraz wszystkim osobom, które włączyły się do współpracy i przekazały swoje wnioski, propozycje i opinie dotyczące istniejącego stanu Gminy i perspektyw jej rozwoju.

C) *Założenia strategii*

Istotą Polskiej samorządnej jest wiele podmiotowość. Każda z samodzielnych władz samorządu terytorialnego ma prawo i obowiązek działać na rzecz rozwoju wykorzystując podstawowe instrumenty rozwoju:

- Kapitał - żeby inwestować musi istnieć kapitał i możliwość generowania kapitałów lokalnych.
- Kadry - jako podstawowe zadanie wykorzystania istniejących zasobów pracy oraz tworzenie warunków kwalifikacji zawodowych, by odpowiadały one specyfice obszaru i potencjalnemu zapotrzebowaniu.
- Infrastruktura techniczna - niezbędna dla rozwoju, drogi, energia, łączność, sieć wodociągów i kanalizacji.
- Środowisko - jego jakość jako element oceny atrakcyjności inwestycyjnej Gminy. Infrastruktura gospodarcza - zapewniająca obsługę jak banki, giełdy, szkoły, placówki opieki zdrowotnej i wypoczynku.
- Promocja - poprzez sprawną informację wspierająca chętnych radą i pomocą.

Strategię rozwoju Gminy Bielsk oparto na ogólnych założeniach i opracowaniach zawartych w dokumentach:

- Mazowieckim Programie Rozwoju Wsi i Rolnictwa
- Założeniach do Strategii Rozwoju województwa Mazowieckiego
- Strategii Rozwoju Powiatu Płockiego

D) *Cel opracowania*

Strategia Rozwoju Gminy Bielsk - określa cele programowe na lata 2003 - 2013 oraz wyznacza działania strategiczne zmierzające do osiągnięcia wyższego poziomu życia mieszkańców Gminy.

E) *Metodyka*

Projekt Strategii opracowano na podstawie wyodrębnionych celów strategicznych.

Osoby i przedstawiciele instytucji wzięły czynny udział w tworzeniu strategii oraz aktywnie uczestniczyły w sesjach i naradach strategicznych organizowanych przez władze Gminy.

Ważnym elementem opracowywanego projektu było dokonanie na bazie zebranych materiałów i opinii oraz analizy SWOT - słabych i mocnych stron Gminy, szans i zagrożeń w jej działalności.

Analiza SWOT jest głównym elementem wyjściowym dającym możliwość określenia Strategicznych Obszarów Działalności i powstania konkretnych programów operacyjnych.

Podstawowe dane teleadresowe:

Urząd Gminy w Bielsku
Plac Wolności 3A, 09 – 230 Bielsk
pow. Płocki, woj. mazowieckie
www.bielsk.bazagmin.pl
e-mail: ugbielsk@poczta.onet.pl

Osoby reprezentujące Gminę:

Wójt Gminy	- Maciej Jabłoński
Sekretarz Urzędu	- Krystyna Zielińska
Przewodniczący Rady Gminy	- Jarosław Wroński
Skarbnik Gminy	- Maria Tawczyńska

3. *Warunki przyrodniczo - geograficzne*

1. *Położenie*

Gmina Bielsk położona jest w północnej części powiatu płockiego na skrzyżowaniu wielu ważnych szlaków komunikacyjnych. Przez teren gminy przebiega droga krajowa Nr 60 i drogi wojewódzkie Nr 540 i 560. Siedzibą Gminy jest Bielsk.

Pierwsze wzmianki o Bielsku pochodzą z X wieku. Do końca XVI wieku Bielsk znany był pod nazwą Bielsko oraz Belszko. Historia Bielska bardzo ściśle wiązała się z działalnością zakonu benedyktynów z Mogilna. Bielsk znalazł się w dobrach klasztornych już w XI wieku wraz z targiem, karczmami i opłatą targową. Opactwo zachowało patronat nad kościołem aż do XIX wieku. W 1322 roku utworzona została w Bielsku prepozytura zakonna. A na prepozyta zatwierdzono brata Jana (benedyktyna). W 1373 roku książę Siemowit III sprzedał szlachcicowi Andrzejowi z Bielska wójtostwo w Bielsku za 140 kóp groszy praskich z 4 włókami wolnymi miary chełmińskiej, siedliskami i ogrodami, wolną łąźnią miejską, wiatrakami, trzecim denarem z win sądowych, trzecią jatkę rzeźniczą, kramem szewców, piekarzy, trzecim denarem od balwierzy, prosołów i rzemieślników oraz prawo wyrobu i wyszynku trunków, zobowiązując go do jednoczesnej osobistej służby wojennej i dostarczania jednego tuczniaka. Książę Siemowit III polecił również szlachcicowi Andrzejowi lokację miasta Bielska, nadając mu prawo chełmińskie, jakie posiadał wówczas sam Płock. Przywilej ten został potwierdzony w 1424 roku przez księcia płockiego Ziemowita oraz w roku 1441 przez księcia Włodzisława I. Pod koniec XIV Bielsk stał się ośrodkiem powiatu sądowego ziemi płockiej. Miasto w Bielsku zostało założone jednak dopiero w 1441 roku. Miasto miało około 400 ha ról, z czego około 100 ha stanowiło wójtostwo. Bielsk, często niszczone przez pożary, w roku 1498 zamieszkały był przez 14 kupców. W II połowie XVI wieku Bielsk wchodził w skład terytorium starostwa płockiego i liczył wtedy ponad 700 mieszkańców, w tym około 60 rzemieślników.

Na przestrzeni wieków Bielsk był obdarowywany licznymi przywilejami. Między innymi w roku 1537 król Zygmunt I nadał miejscowości Bielsk przywilej prawa magdeburskiego. Oznaczało to: jeden targ w tygodniu, 5 jarmarków, wagę, postrzygalnię, łąźnię, dochód z bractwa rzemieślników.

Z zapisu znajdującego się w *Matricularum Regni Poloniae Summaria* wynika, iż w roku 1501 król Aleksander Jagiellończyk zezwolił Mikołajowi z Dębska kupić jedno siedlisko z ogrodem w celu zbudowania szpitala w Bielsku. W 1524 roku król Zygmunt I nadał szpitalowi jedną włókę ziemi, zaś w roku 1525 wzbogacił się o włókę Gozdowską zakupioną i darowaną przez Andrzeja Niszczycykiego. W późniejszym czasie szpital został zamieniony na schronisko dla starców i kalek.

Przy zbiegu dróg prowadzących z Płocka do Sierpca i Droбина, Bielsk posiadał obszerny czworoboczny rynek. W 1827 roku miasto posiadało 72 domy i 488 mieszkańców, a trzydzieści lat później (w 1857 roku) liczył 68 domów i 607 mieszkańców. Oprócz rynku w Bielsku znajdował się sąd gminny, sklepy oraz wiatraki. W ciągu roku odbywało się 6 jarmarków i co dwa tygodnie targi środowe. W roku 1598 istniały trzy Kościoły: Parafialny Kościół Św. Jana Chrzyciela, Kaplica Szpitalna Św. Ducha oraz Kościół Św. Anny.

W 1869 roku Bielsk utracił prawa miejskie. Bielsk wielokrotnie niszczone był przez kataklizmy i burzliwe dzieje historii. Do przykrych wydarzeń historii Bielska można wymienić choćby dwukrotne zniszczenie go przez pożary (w 1537 roku oraz 1551 roku), czy też ruinę jaką pozostawiły po sobie wojska szwedzkie (1655 – 1657). Bielsk nawiedzony został także przez morową zarazę. Mieszkańcy Bielska przepełnieni strachem i bojaźnią, a jednocześnie chęcią ratowania swojego życia i życia rodzin opuścili swoje domostwa i okopali się w ziemiankach pod wioską Mokrskiem (dzisiejszy Mokrzek) – ślady tamtego bytowania mieszkańców Bielska pozostały aż do dnia dzisiejszego.

2. Rzeźba terenu

Gmina Bielsk położona jest na terenie Wysoczyzny Płońskiej – wysokość terenu wynosi około 300 m.n.p.m. Ukształtowanie terenu jest typowe dla terenu równinnego, a teren Gminy charakteryzuje niski stopień zalesienia.

3. Surowce mineralne

Na terenie Gminy Bielsk występują niewielkie złoża kruszyw naturalnych: piaski, pospółki oraz żwiry, lecz nie są one pozyskiwane na skalę przemysłową.

4. Klimat

Położenie gminy Bielsk na terenie Wysoczyzny Płońskiej ma zasadniczy wpływ na kształtowanie się warunków klimatycznych tego obszaru. Stan pogody uwarunkowany jest częstotliwością napływu mas powietrza. Z ogólnej sumy wszystkich rodzajów mas powietrza spotykanych w rejonie Bielska, około 60% stanowią masy powietrza polarno – morską.

Roczna temperatura powietrza wynosi 6 - 7° C. Najwyższe średnie temperatury miesięczne notowane w lipcu wynoszą ok. 19° C, najniższe średnie w miesiącu lutym ok. -3° C.

Zjawiskiem istotnym wpływającym na życie gospodarcze jest występowanie przymrozków w okresie wegetacyjnym. Z danych pomiarowych wynika, że pierwszy przymrozek pojawia się w drugiej dekadzie października, a ostatni w trzeciej dekadzie kwietnia. Do zjawisk klimatycznych mających istotny wpływ na życie gospodarcze należą opady. Średnia opadów sięga od 600 do 650 mm.

Duże znaczenie mają również wiatry. W okresie letnim dość częstym zjawiskiem są burze i deszcze nawalne, występujące od czerwca do sierpnia i towarzyszyć im mogą silne wiatry. Warunki klimatyczne są korzystne dla gospodarczych poczynąń. Świadczy o tym długi okres wegetacyjny z dostateczną liczbą opadów oraz ciepłe lata.

Rozdział I. Ocena stanu społeczno-gospodarczego Gminy Bielsk

1. Krótka Charakterystyka Gminy

Gmina Bielsk położona jest w zachodniej części województwa mazowieckiego i terytorialnie przynależy do powiatu płockiego. Do końca 1998 roku wchodziła w skład województwa płockiego.

Gmina graniczy z gminami: Stara Biała, Gozdowo, Zawidz, Drobin, Staroźreby oraz Radzanowo. Położona jest w odległości około 18 km od siedziby powiatu miasta Płocka i około 110 km od siedziby województwa - Warszawy. Przez teren Gminy przebiega droga krajowa Kutno – Ostrów Mazowiecka.

Gmina Bielsk jest gminą rolniczą. Herbem Gminy Bielsk jest głowa Św. Jana Chrzyciela na misie na czerwonym tle.

4. Stosunki wodne

Gmina Bielsk położona jest w zlewni rzeki Wisły. Głównymi rzeką przepływającą przez teren gminy jest Sierpienica, która nie powoduje żadnego zagrożenia powodziowego. Na terenie gminy Bielsk nie występują naturalne zbiorniki wodne.

Bardzo niepokojąca, szczególnie w zakresie ochrony wód gruntowych i małych cieków jest sytuacja powstała na skutek zwodociągowania niektórych obszarów. Około 85% mieszkańców korzysta z wodociągów, bez jednoczesnego dość słabego uzbrojenia tych terenów w kanalizację sanitarną.

5. Środowisko przyrodnicze i jego zasoby

Gmina Bielsk jest gminą zdecydowanie rolniczą o bardzo małym nasyceniu kompleksów leśnych (około 5% powierzchni Gminy stanowią lasy). Na istniejących obszarach leśnych przeważają siedliska ubogie. Dominującymi gatunkami drzew liściastych są: brzoza, olcha. Wśród drzew iglastych dominują: świerk, sosna. Lasy na terenie Gminy zajmują ok. 500 ha. Największe kompleksy leśne występują w zachodniej i wschodniej części Gminy. Po południowej stronie Bielska znajdują się tereny podmokłe (pobagienne) zajmujące powierzchnię około 130 ha.

Różnorodność nisz ekologicznych wpływa na bogactwo świata zwierzęcego. Wśród zwierząt dominują gatunki łowne: sarna, zając szarak, dzik, lis. Występują też objęte ochroną bociany białe. Na terenie gminy występują również pustułki, myszołowy oraz nietoperze. Łąki i pola uprawne zdominowane są drobną zwierzyną łowną i ptaki, np.: bażanty i kuropatwy.

W rzekach i sztucznych zbiornikach żyje płoć, okoń, ukleja, szczupak, sandacz, brzana, lin, karp, karaś. Obszar Gminy daje schronienie zwierzętom o różnych wymaganiach siedliskowych.

6. Zabytki

Na terenie Gminy Bielsk znajduje się szereg obiektów o wartościach architektonicznych, historycznych oraz kulturowych objętych ochroną konserwatorską i znajdujących się rejestrze zabytków nieruchomych:

Bielsk

1. Kościół parafialny p.w. Św. Jana Chrzciciela w Bielsku wybudowany w 1911 roku w stylu neogotyckim;
2. Cmentarz rzymsko – katolicki z XVIII wieku;
3. Cmentarz wyznania mojżeszowego z I połowy XIX wieku;
4. Młyn murowany elektryczny z 1926 roku przy ulicy Płockiej 2;
5. Wiatrak koźlak drewniany pochodzący z połowy XIX wieku (ul. Płocka);
6. Budynki mieszkalne:
  - Plac Wolności: 10A, 11, 12, 13, 14, 15 i 20,
  - ul. Glinki: 2, 8, 10A, 11 i 12,
  - ul. Drobińska: 7, 8, 11, 12, 13, 14, 19 i 21,
  - ul. Sierpecka: 1, 2, 6, 8 i 12,
  - ul. Płocka: 1, 2, 10, 11 i 19,
  - ul. 1 Maja: 3, 6, 10, 14, 16, 18, 20, 24, 29, 31, 33, 34 i 36.
7. Układ urbanistyczny miejscowości Bielsk;

Cekanowo

Dwór murowany z końca XIX wieku.

Ciachcin

1. Murowany kościół parafialny p.w. Św. Stanisława bpa z 1884 roku;
2. Cmentarz przykościelny.

Giżyno

Spichlerz murowany z początku XX wieku, pozostałości założenia ogrodowego oraz starodrzew z końca XIX wieku.

Goślice

1. Pałac murowany z połowy XVIII wieku;
2. Park z XVIII – XIX wieku;

Kędzierzyn

1. Dwór z XIX – XX wieku;
2. Spichlerz murowany z II połowy XIX wieku;
3. Pozostałości parku – starodrzew (koniec XIX wieku).

Kleniewo – park dworski z XIX – XX wieku.

Leszczyn Szlachecki

Park dworski z końca XIX wieku.

Machcino

1. Dwór drewniany z końca XIX wieku;
2. Park krajobrazowy z XIX wieku.

Niszczycze

1. Park pałacowy z II połowy XIX wieku;

Rudowo

1. Dwór murowany z II połowy XIX wieku;
2. Pozostałości parku – starodrzew z końca XIX wieku;
3. Czworak z końca XIX wieku.

Sękowo

Park podworski.

Umienino Łubki

1. Dwór murowany z II połowy XIX wieku;
2. Drzewostan pozostały po parku.

Zagroba

1. Zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Wojciecha:
  - murowany kościół parafialny (1916 – 1922),
  - drewniana dzwonnica z około 1920 roku,
  - cmentarz przykościelny.
2. Cmentarz rzymsko – katolicki z II połowy XIX wieku.

Zagoty - dwór murowany z końca XIX wieku oraz park z połowy XIX wieku.

7. Pola uprawne – gleby

Na terenie Gminy występują zróżnicowane warunki glebowe. Dominują gleby średnich klas bonitacyjnych (IIIa, IIIb, IVa, IVb). Udział gleb najlepszych (I i II kl.) i najgorszych (V, VI) jest niewielki. Pomimo takiego zróżnicowania ogółem warunki gruntowe jak i przyrodnicze są korzystne do produkcji rolnej.

8. Bonitacja gleb

Na terenie gminy Bielsk dominują gleby klasy IIIb, IVa oraz IVb. Udział gleb klas I, II, IIIa, V i VI jest niewielki. Wskaźnik bonitacji gleb na terenie gminy wynosi 1,02.

9. Podział administracyjny

Gmina Bielsk położona jest w północno – zachodniej części województwa mazowieckiego i terytorialnie przynależy do powiatu plockiego ziemskiego. Gmina podzielona jest na 43 miejscowości składające się na 37 sołectw.

Wykaz miejscowości na terenie gminy Bielsk:

1. Bielsk
2. Bolechowice
3. Cekanowo
4. Ciachcin
5. Ciachcin Nowy
6. Dębsk
7. Drwały
8. Dziedzice
9. Gilino
10. Giżyno
11. Goślice
12. Jaroszewo Biskupie
13. Jaroszewo Wieś
14. Jączewo
15. Józinek
16. Kędzierzyn
17. Kleniewo
18. Kłobie
19. Konary
20. Kuchary Jezewo
21. Leszczyn Księży
22. Leszczyn Szlachecki
23. Lubiejewo
24. Machcinko
25. Machcino
26. Niszczyce
27. Niszczyce Pieńki
28. Pęszyno
29. Rudowo
30. Sękowo
31. Smolino
32. Strusino
33. Szewce
34. Śmiłowo
35. Tchórz
36. Tłubice
37. Ułtowo
38. Umienino
39. Umienino Łubki
40. Zagroba
41. Zakrzewo
42. Zągoty
43. Żukowo

Miejscowości: Umienino, Umienino Łubki, Pęszyno oraz Strusino tworzą sołectwo Umienino, miejscowości Machcino i Machcinko – sołectwo Machcino, miejscowości Ciachcin i Ciachcin Nowy – sołectwo Ciachcin, a miejscowości Zagroba i Lubiejewo składają się na sołectwo Zagroba – Lubiejewo.

W związku z powyższym wykaz sołectw na terenie gminy Bielsk wraz z podaniem ich powierzchni i udziału w ogólnej powierzchni gminy przedstawia się następująco:

<i>L.p.</i>	<i>Sołectwo</i>	<i>Powierzchnia (ha)</i>	<i>% ogólnej powierzchni</i>
1	Bielsk	1 004,94	8,00
2	Bolechowice	227,87	1,82
3	Cekanowo	511,32	4,07
4	Ciachcin	289,85	2,31
5	Dębsk	465,73	3,71

6	Drwały	179,81	1,43
7	Dziedzice	139,40	1,11
8	Gilino	623,19	4,96
9	Giżyno	317,64	2,53
10	Goślice	523,23	4,17
11	Jaroszewo Biskupie	258,04	2,06
12	Jaroszewo Wieś	147,27	1,17
13	Jączewo	343,86	2,74
14	Józinek	301,12	2,40
15	Kędzierzyn	217,23	1,73
16	Kleniewo	338,45	2,70
17	Kłobie	117,95	0,94
18	Konary	187,72	1,50
19	Kuchary - Jeżewo	292,88	2,33
20	Leszczyn Księży	520,72	4,15
21	Leszczyn Szlachecki	499,09	3,97
22	Machcino	399,74	3,18
23	Niszczyce	221,40	1,76
24	Niszczyce Pieńki	69,54	0,55
25	Rudowo	384,87	3,07
26	Sękowo	290,60	2,31
27	Smolino	155,49	1,24
28	Szewce	200,43	1,60
29	Śmiłowo	269,62	2,15
30	Tchórz	221,94	1,77
31	Tłubice	472,87	3,77
32	Ułtowo	370,54	2,95
33	Umienino	892,43	7,11
34	Zagroba - Lubiejewo	449,45	3,58
35	Zakrzewo	149,34	1,19
36	Zągoty	327,17	2,61
37	Żukowo	170,26	1,36
R A Z E M		12 553,00	100,00

Największym sołectwem jest Bielsk zajmujący powierzchnię 1 004,94 ha, co stanowi 8,00% powierzchni gminy, natomiast najmniejszym sołectwem są Niszczyce Pieńki zajmujące powierzchnię 69,54 ha, co stanowi 0,55% powierzchni gminy.

9. Bogactwa naturalne

Głównym surowcem naturalnym występującym na terenie Gminy są kruszywa, a przede wszystkim: piasek, żwir. Jednak na ich nieliczne występowanie nie są one eksploatowane.

10. Zanieczyszczenia

Na terenie gminy Bielsk brak jest dużych zakładów przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska naturalnego. Głównymi zakładami zanieczyszczającymi środowisko naturalne są: Zakład Przetwórstwa Mięsa „Peklimar” w Umieninie oraz Zakład Obsługi Technicznej Przemysłu Rolno – Przetwórczego „Pek – Mont” w Bielsku, Zakład Mięśny „CARPEXIM” w Gilinie. Zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy pochodzą również z terenu miasta Płocka oraz gminy Stara Biała dzięki obecności na terenie tych gmin Polskiego Koncernu Naftowego „ORLEN”, jak również przebiegu przez teren gminy głównych szlaków komunikacyjnych, a przede wszystkim drogi krajowej nr 60 Kutno – Płock – Bielsk – Ciechanów – Ostrów Mazowiecka. Emisje zanieczyszczeń do atmosfery pochodzą także z indywidualnych gospodarstw domowych wykorzystujących do opalania paliwa stałe, szczególnie do celów grzewczych.

Ścieki z miejscowości Bielsk oczyszczane są w istniejącej oczyszczalni ścieków w Bielsku. Około 77% mieszkańców Bielska podłączonych jest do istniejącej sieci kanalizacyjnej. Ścieki stanowią zasadniczy problem do rozwiązania przez władze Gminy w celu zachowania walorów przyrodniczych.

Z oczyszczalni ścieków korzysta około 17,5% ludności gminy wobec zwodociągowania wynoszącego ok. 85%. Przepustowość oczyszczalni ścieków wynosi 225 m³/dobę (max 245 m³/dobę) - równoważna liczba mieszkańców (RLM) wynosi 2200.

Ilość oczyszczalni oraz zbiorników bezodpływowych zlokalizowanych na terenie gminy

<i>L.p.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Oczyszczalnia</i>	<i>Kanalizacja %</i>	<i>Szamba (szt.)</i>	<i>Ilość odprowadzanych ścieków (m³)</i>
1	Bielsk	komunalna	77,00	22	86 500 – kanalizacja 35 000 – szamba
2	Bolechowice	-----	n.d.	17	1 384
3	Cekanowo	-----	n.d.	39	3 120
4	Ciachcin	-----	n.d.	28	2 250
5	Ciachcin Nowy	-----	n.d.	37	2 960
6	Dębsk	-----	n.d.	41	3 280
7	Drwały	Przydomowa (1)	n.d.	8	360
8	Dziedzice	-----	n.d.	7	575
9	Gilino	-----	n.d.	43	3 440
10	Giżyno	-----	n.d.	24	1 920
11	Goślice	Komunalna – DPS Goślice	n.d.	54	4 320
12	Jaroszewo Biskupie	-----	n.d.	21	1 680
13	Jaroszewo Wieś	-----	n.d.	7	590
14	Jączewo	-----	n.d.	16	1 285
15	Józinek	-----	n.d.	41	3 324
16	Kędzierzyn	-----	n.d.	8	683
17	Kleniewo	-----	n.d.	17	1 452
18	Kłobie	-----	n.d.	6	445
19	Konary	-----	n.d.	15	1 169
20	Kuchary Jeżewo	-----	n.d.	37	2 945
21	Leszczyn Księży	-----	n.d.	25	2 147
22	Leszczyn Szlachecki	-----	n.d.	44	3 546
23	Lubiejewo	-----	n.d.	6	512
24	Machcino	-----	n.d.	56	4 875
25	Machcinko	-----	n.d.	6	542
26	Niszczyce	-----	n.d.	23	1 925
27	Niszczyce Pieńki	-----	n.d.	7	549
28	Pęszyno	-----	n.d.	9	754
29	Rudowo	-----	n.d.	28	2 354
30	Sękowo	-----	n.d.	17	1 452
31	Smolino	-----	n.d.	19	1 524
32	Strusino	-----	n.d.	3	231
33	Szewce	-----	n.d.	8	687
34	Śmiłowo	Przydomowa (1)	n.d.	9	842
35	Tchórz	Przydomowa (1)	n.d.	22	1 875
36	Tłubice	-----	n.d.	23	1 934
37	Ułtowo	-----	n.d.	13	1 054
38	Umienino	Przydomowa (1)	n.d.	13	1 142
39	Umienino Łubki	Przemysłowa – ZPM „Peklimar”	n.d.	14	1 245
40	Zagroba	-----	n.d.	13	1 098
41	Zakrzewo	-----	n.d.	11	821
42	Zągoty	-----	n.d.	92	7 687
43	Żukowo	-----	n.d.	14	1 421
RAZEM		7	19,80	753	198 899

W 2003 roku istniejąca oczyszczalnia ścieków oczyściła około 86 500 m³ ścieków. Znaczna ilość ścieków jest gromadzona w zbiornikach bezodpływowych lub dołach chłonnym. Ścieki ze zbiorników wywożone są na pola, do lasów i do cieków wodnych, jezior (drastycznie pogarszając ich czystość), zamiast do punktów zlewnych oczyszczalni ścieków. Głównym źródłem hałasu jest ruch samochodowy i skupia się tylko w pobliżu dróg.

Do rozwiązania w zakresie zmniejszenia zanieczyszczeń na terenie Gminy zaliczyć należy: kompleksowe wodociągowanie, kompleksowa kanalizacja i oczyszczalnie ścieków, zastępowanie miejscowych indywidualnych kotłowni na paliwa stałe, gazowymi, ekologicznymi kotłowniami.

II. Władze lokalne, ludność, zatrudnienie i bezrobocie

2. Władze lokalne

Rada Gminy w Bielsku (od momentu nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym w 2002 roku) liczy 15 radnych. Przy Radzie Gminy działają następujące Komisje Rady:

1. Komisja budżetowa składająca się z 6 członków;
2. Komisja rolnictwa i ochrony środowiska licząca 6 osób;
3. Komisja inicjatyw gospodarczych i promocji gminy – 6 osób;
4. Komisja zagospodarowania przestrzennego i gospodarki gruntami składająca się z 6 osób;
5. Komisja oświaty, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, bezpieczeństwa i porządku publicznego licząca 6 osób;
6. Komisja rewizyjna składająca się z 3 osób;
7. Komisja statutowa licząca 6 osób (dotażna);
8. Komisja inwentaryzacyjna – 3 osoby.

Gmina Bielsk nie posiada Zakładu Gospodarki Komunalnej, a usługi komunalne dla mieszkańców Gminy w zakresie produkcji i dostawy wody oraz odbioru ścieków komunalnych prowadzi Gmina, która również prowadzi również administrację budynków komunalnych.

5. Ludność

Ludność zamieszkała na terenie województwa mazowieckiego (5,1 mln) stanowi 13,2% ludności Polski, natomiast zaludnienie wynosi 143 osoby na 1 km².

Mazowieckie jest jednym z najbardziej zurbanizowanych województw. W miastach zamieszkuje 61,6% ludności, natomiast na wsi 38,4% mieszkańców (1,82 mln).

Struktura ludności w Gminie na tle powiatu

Wyszczególnienie	Ludność		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Powiat	108 000	50 400	54 600
Gmina Bielsk	8 967	4 537	4 430

Ludność zamieszkała na terenie Gminy stanowi 8,3% ludności zamieszkałej na terenie powiatu płockiego. Gęstość zaludnienia jest niższa od średniej powiatowej i średniej w województwie mazowieckim i wynosi około 71,5 osób na 1 km².

Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Bielsk

L.p.	Miejscowość	Liczba ludności	% ogólnej liczby ludności
1	Bielsk	2 316	25,83
2	Bolechowice	67	0,75
3	Cekanowo	231	2,57
4	Ciachcin	172	1,92
5	Ciachcin Nowy	295	3,29
6	Dębsk	226	2,52
7	Drwały	79	0,88
8	Dziedzice	57	0,64
9	Gilino	301	3,36
10	Giżyno	143	1,59
11	Goślice	506	5,64
12	Jaroszewo Biskupie	176	1,96
13	Jaroszewo Wieś	80	0,89
14	Jączewo	122	1,36
15	Józinek	192	2,14
16	Kędzierzyn	86	0,96
17	Kleniewo	115	1,28
18	Kłobie	62	0,69

19	Konary	111	1,24
20	Kuchary - Jeżewo	239	2,67
21	Leszczyn Księży	238	2,65
22	Leszczyn Szlachecki	258	2,89
23	Lubiejewo	49	0,55
24	Machcino	275	3,07
25	Machcinko	42	0,47
26	Niszczyce	147	1,64
27	Niszczyce Pieńki	56	0,62
28	Pęszyno	81	0,90
29	Rudowo	202	2,25
30	Sękowo	193	2,15
31	Smolino	107	1,19
32	Strusino	25	0,28
33	Szewce	52	0,58
34	Śmiłowo	87	0,98
35	Tchórz	168	1,87
36	Tłubice	206	2,30
37	Ułtowo	113	1,26
38	Umienino	123	1,37
39	Umienino Łubki	117	1,30
40	Zagroba	148	1,65
41	Zakrzewo	111	1,24
42	Zagoty	476	5,31
43	Żukowo	117	1,30
RAZEM		8 967	100,00

Największa ilość ludności zamieszkuje w miejscowości Bielsk, co stanowi 25,83% ogółu mieszkańców Gminy, natomiast najmniej we wsi Strusino - 25 osób, co stanowi 0,28% ogółu ludności zameldowanej na terenie Gminy Bielsk.

6. Liczba ludności

Struktura według wieku i płci

Liczba mieszkańców ogółem	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
	M	K	M	K	M	K
8 967	1 280	1 118	2 848	2 480	409	832

W skali Gminy w wieku poprodukcyjnym jest: 832 kobiet i 409 mężczyzn. Dysproporcja ta wynika z wcześniejszego uprawnienia kobiet do wieku emerytalnego. Na terenie Gminy zamieszkuje 5 328 osób w wieku produkcyjnym co stanowi 59,55% ogółu mieszkańców. Osoby w wieku przedprodukcyjnym (2 398 osób) stanowią 26,75% ogółu mieszkańców. Na terenie Gminy Bielsk na 100 mężczyzn przypada 98 kobiet.

7. Zatrudnienie i bezrobocie

Po roku 1989, tak jak w innych rejonach kraju, rozpoczęto rejestrowanie poziomu bezrobocia. Oficjalne dane nie obejmują osób, które w gospodarstwach rolnych nie pracują, a mimo to nie można ich uznać za bezrobotnych (bezrobocie agrarne na wsi). Ustalenie nadwyżki siły roboczej w gospodarstwach rolnych jest bardzo trudne i zdecydowanie podnosi wykazywane w Urzędach Pracy wskaźniki bezrobocia.

Prowadzona od 1989 roku restrukturyzacja sektora państwowego i związane z nią procesy zmian własnościowych były bezpośrednią przyczyną zwolnień, szczególnie chłopo - robotników. Następną przyczyną bezrobocia występującego na wsi jest zbyt słaby w stosunku do oczekiwań rozwój sektora prywatnego i mały postęp w zakresie powstawania małych i średnich przedsiębiorstw okołorolniczych. Brak postępu w tworzeniu tego sektora gospodarki wynika ze zubożenia ludności, problemów z dystrybucją towarów, braku spójnej polityki rolnej dotyczącej przede wszystkim instrumentów prorozwojowych obszarów wiejskich. Kłopoty z dostępem do preferencyjnych kredytów bankowych, wynikające z braku

kapitału własnego i poręczeń bankowych, niewiedza ekonomiczna kandydatów na przedsiębiorców oraz brak skoordynowanych działań związanych z udzielaniem pomocy, stanowią barierę postępu w zagospodarowania zasobów ludzkich.

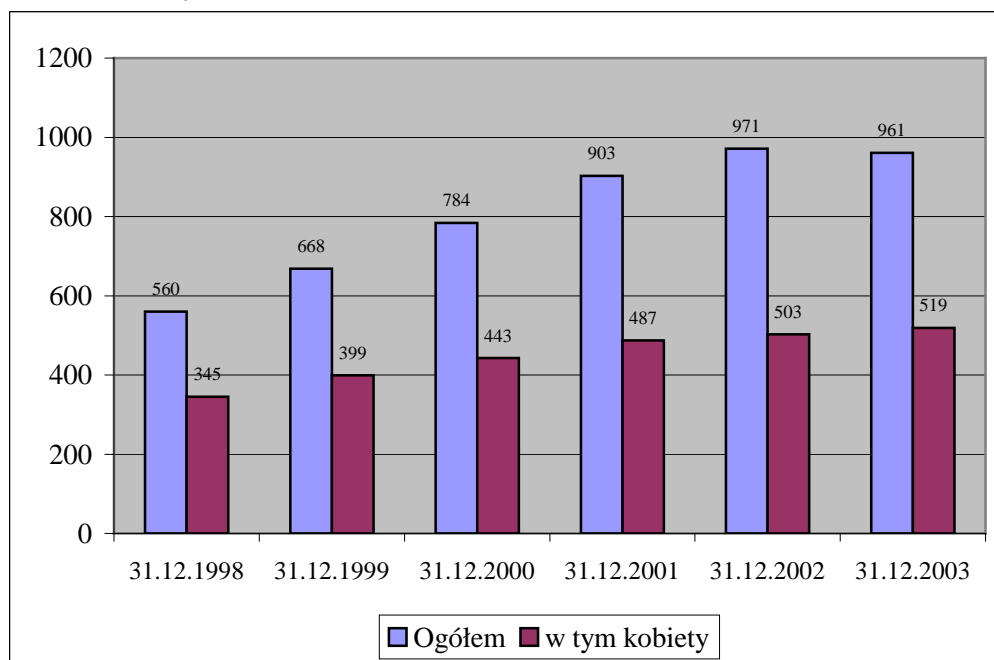
Proces zwiększania się liczby bezrobotnych odnotowywany jest w całym powiecie płockim. Liczba bezrobotnych na przestrzeni ostatnich lat wahała się od 10 161 osób na koniec grudnia 2000 roku do 12 326 osób w grudniu 2002 roku, liczba bezrobotnych na koniec czerwca 2003 roku wynosiła 12 212 osób (dane Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku).

Liczba bezrobotnych w Gminie Bielsk

Rok	Liczba bezrobotnych	
	Ogółem	w tym kobiet
Stan na 31.12.1998 r.	560	345
Stan na 31.12.1999 r.	668	399
Stan na 31.12.2000 r.	784	443
Stan na 31.12.2001 r.	903	487
Stan na 31.12.2002 r.	971	503
Stan na 31.12.2003 r.	961	519

Podejmowane kroki przez obecne struktury państwowe mające na celu przeciwdziałaniu bezrobociu jak: roboty interwencyjne i roboty publiczne w małym stopniu rozwiązują problem zagospodarowania bezrobotnych.

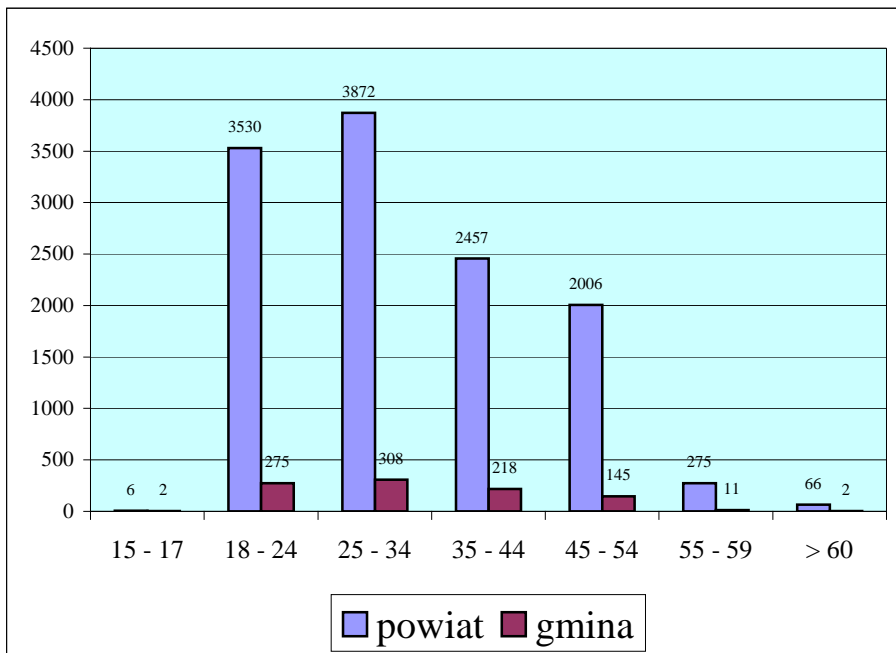
Liczba bezrobotnych w Gminie Bielsk

Analizując przedstawione dane zauważyć należy, iż najmniejsze bezrobocie było w roku 1998 i wynosiło 560 osób, największe w 2002 roku i wyniosło 971 osób, w tym 503 kobiety.

Struktura wiekowa bezrobotnych w Gminie Bielsk na tle powiatu płockiego (stan na 31 grudnia 2003 roku)

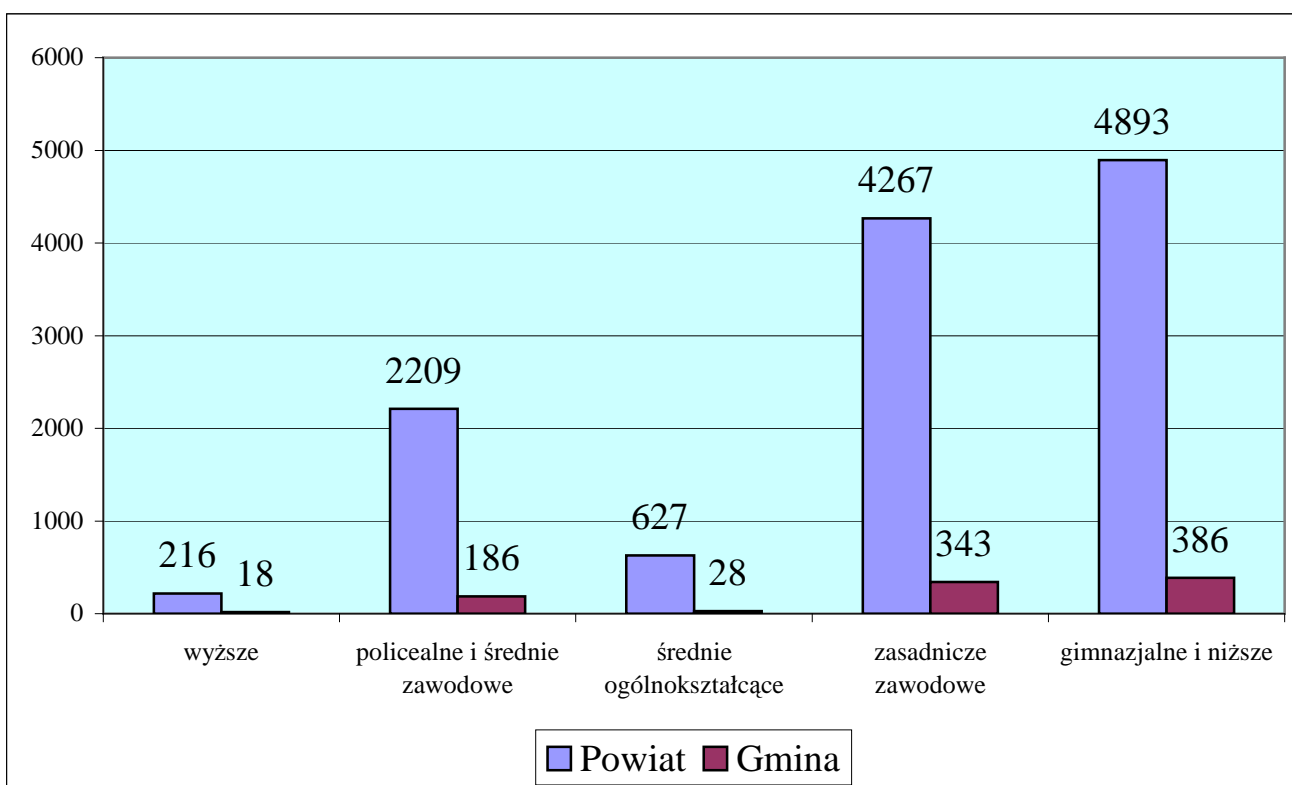
	Przedział wiekowy (liczba bezrobotnych)						
	15 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 59	> 60
Powiat (ogółem)	6	3 530	3 872	2 457	2 006	275	66
w tym kobiety	2	1 829	2 150	1 308	973	77	-
Gmina (ogółem)	2	275	308	218	145	11	2
W tym kobiety	0	140	183	117	76	3	-

Najwięcej bezrobotnych jest w przedziale wiekowym od 25 - 34 lata. Ta tendencja ma również miejsce w całym powiecie plockim.

Struktura wykształcenia bezrobotnych w Gminie Bielsk na tle powiatu plockiego (stan na 31 grudnia 2003 roku)

	Wykształcenie				
	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i niższe
Powiat (ogółem)	216	2 209	627	4 267	4 893
W tym kobiety	162	1 474	531	2 022	2 150
Gmina (ogółem)	18	186	28	343	386
W tym kobiety	16	133	26	178	166

Słabe wykształcenie i przygotowanie zawodowe bezrobotnych jest przyczyną dużych trudności w znalezieniu pracy.

Wśród osób bezrobotnych najczęściej występującymi zawodami są:

- Sprzedawca	- 62 osoby
- Murarz	- 31 osób
- Kucharz	- 28 osób
- Robotnik budowlany	- 24 osób
- Planista	- 23 osoby
- Krawiec	- 20 osób
- Robotnik gospodarczy	- 20 osób
- Rolnik upraw mieszanych	- 20 osób
- Szwaczka	- 16 osób
- Dziewiarz	- 15 osób
- Technik mechanik	- 14 osób
- Malarz budowlany	- 12 osób
- Technik budownictwa	- 12 osób
- Technik rolnik	- 12 osób
- Magazynier	- 11 osób
- Ślusarz	- 11 osób
- Mechanik samochodowy	- 10 osób
- Piekarz	- 9 osób

Na podstawie badań sytuacji społeczno - zawodowej bezrobotnej młodzieży wiejskiej w Gminie Bielsk, respondenci upatrują poprawę swojej sytuacji w zdobyciu wyższego poziomu wykształcenia:

Preferowane przez osoby bezrobotne zawody to: sekretarka, magazynier, pracownik administracyjno – biurowy, handlowiec, agent ochrony, kierowca samochodu osobowego, elektryk, sprzedawca, sprzątaczką, robotnik budowlany.

Młodzież jest bardziej zainteresowana podwyższaniem swoich kwalifikacji i zdobyciem wyższego poziomu wykształcenia, niż zmianą zawodu na inny.

Najczęstszym powodem nie podejmowania przez mieszkańców Gminy decyzji o prowadzeniu działalności gospodarczej na własny rachunek jest brak pieniędzy oraz brak wiedzy o prowadzeniu działalności gospodarczej na własny rachunek. Dość często przed pracą na własny rachunek, wstrzymuje zainteresowanych obawa przed utratą wszystkiego co osiągnęli.

Przyczyną dużego bezrobocia wśród młodzieży z wykształceniem zawodowym i średnim jest brak nowych miejsc pracy. Przyczynami subiektywnymi są: nieumiejętność poruszania się na rynku pracy, niewystarczająca aktywność w poszukiwaniu pracy, niechęć i obawa przed zmianą miejsca zamieszkania, trzymanie się stereotypowych zachowań.

III. Warunki socjalno – bytowe mieszkańców Gminy

3. Budownictwo mieszkaniowe

Podstawową formą własności w budownictwie mieszkaniowym jest własność prywatna.

W 2000 roku w Urzędzie Gminy w Bielsku wydano 139 szt. decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w 2001 roku – 103 szt., w 2002 roku – 115 szt., natomiast do 30 czerwca 2003 roku – 61 szt. Z ilości wydanych decyzji wynika, iż zainteresowanie mieszkańców Gminy budownictwem pozostaje na podobnym poziomie, co wskazywać mogłoby na znaczne potrzeby mieszkańców w zakresie budownictwa.

Należy stwierdzić, że mieszkańcy Gminy coraz większą wagę przykładają do estetyki i małej architektury wokół własnych posesji. Większość domów jest zadbane - przy domach są ogródki kwiatowe i urządzone trawniki.

W substancji mieszkaniowej dominują budynki wybudowane w latach 50 i później. Z analizy ruchu budowlanego wynika, iż następuje spadek budownictwa inwentarskiego. Świadczy o tym zubożenie ludności wiejskiej.

4. Służba zdrowia i opieka zdrowotna

W ramach opieki ambulatoryjnej działają na terenie Gminy Bielsk 2 ośrodki zdrowia: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bielsku oraz Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Zagotach.

W przypadku zaistnienia takiej potrzeby SPZOZ w Bielsku oraz SPZOZ w Zagotach pełni zamienną opiekę lekarską, co powoduje, iż mieszkańcy gminy nie są jej pozbawieni. Stan wyposażenia Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w aparaturę techniczną jest średni.

SPZOZ w Bielsku obsługuje miejscowości: Bielsk, Bolechowice, Ciachcin, Ciachcin Nowy, Dębsk, Drwały, Dziedzice, Gilino, Giżyno, Goślice, Jaroszewo Biskupie, Jaroszewo Wieś, Józinek, Kleniewo, Kłobie, Konary, Kuchary Jeżewo, Leszczyn Księży, Leszczyn Szlachecki, Lubiejewo, Rudowo, Smolino, Szewce, Śmiłowo, Tchórz, Tłubice, Ułtowo, Zagroba, Zakrzewo, Żukowo. SPZOZ w Zagotach obsługuje miejscowości: Cekanowo, Jączewo, Kędzierzyn, Machcinko, Machcino, Niszczyce, Niszczyce Pieńki, Pęszyno, Sękowo, Umienino, Umienino Łubki, Zagoty.

Ogólna powierzchnia zabudowy Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bielsku wynosi - 170 m², natomiast ogólna powierzchnia zabudowy SPZOZ w Zagotach wynosi - 400 m². W obydwu SPZOZ działają Poradnie „K” oraz gabinety stomatologiczne. W SPZOZ w Bielsku znajduje się gabinet rehabilitacyjny czynny 7 godzin dziennie oraz gabinet pediatryczny, punkt szczepień i laboratorium, w którym wykonywane są podstawowe analizy (krew, moczu). W bielskim ośrodku zdrowia znajduje się 6 gabinetów, natomiast w Zagotach – 4 gabinety.

13. Opieka Społeczna

Opieka społeczna sprawowana jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku.

Liczba osób objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie zadań zleconych i zadań własnych przedstawia poniższe zestawienie:

<i>Forma pomocy</i>	<i>Liczba osób</i>			
	<i>2000 rok</i>	<i>2001 rok</i>	<i>2002 rok</i>	<i>2003 rok</i>
Zadania zlecone				
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	10	10	14	16
Zasiłki stałe	39	28	24	18
Zasiłek stały wyrównawczy	12	12	13	20
Zasiłki okresowe	52	-	69	-
Renty specjalne	161	164	170	173
Zasiłki z tytułu ochrony macierzyństwa	51	34	48	28
Zasiłki rodzinne	7	2	3	2
Zasiłki pielęgnacyjne	29	26	34	37
Składki ZUS	214	191	144	149
Zasiłki okresowe gwa- rantowane	13	7	6	3
Razem zadania zlecone	588	474	525	446
Zadania własne				
Zasiłki celowe	157	188	233	177
Dożywianie dzieci w szkołach	292	307	356	310
Usługi opiekuńcze	11	19	14	16
Razem zadania własne	460	514	603	503
OGÓŁEM	1 048	988	1 128	949

Ogólna liczba osób korzystających z pomocy społecznej wahała się od 682 osób w 2001 roku (7,61% mieszkańców gminy) do 855 osób w 2002 roku, co stanowiło 9,55% mieszkańców. Dane te wskazują na znaczne i stopniowe ubożenie mieszkańców gminy. Widoczny jest nieznaczny spadek liczby osób, którym udzielono pomocy z zakresu zadań zleconych, wzrosła liczba osób korzystających z pomocy społecznej udzielanych z zakresu zadań własnych.

Wartość udzielonej w latach 2000 – 2003 pomocy społecznej przedstawia się następująco:

<i>Forma pomocy</i>	<i>Wartość udzielonej pomocy w złotych</i>			
	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>
Zadania zlecone				
Specjalistyczne usługi opiekuń- cze	18 427	17 921	19 500	10 956
Zasiłki stałe	98 748	116 158	87 474	39 292
Zasiłek stały wyrównawczy	32 369	35 909	41 268	27 244
Zasiłki okresowe	30 356	-----	27 176	-----
Renty specjalne	667 616	756 206	791 204	403 985
Zasiłki z tytułu ochrony macierzyństwa	36 470	30 836	49 097	28 447
Zasiłki rodzinne	1 494	835	1 717	765
Zasiłki pielęgnacyjne	35 706	41 047	48 549	30 066
Składki ZUS	143 407	140 948	80 079	38 054
Zasiłki okresowe gwarantowane	35 234	18 704	26 414	10 251
Razem zadania własne	1 099 827	1 158 564	1 172 488	589 060
Zadania własne				
Zasiłki celowe	64 160	52 344	68 805	30 565
Dożywianie dzieci w szkołach	67 133	68 434	70 837	52 424
Usługi opiekuńcze	70 806	78 701	74 226	44 305
Razem zadania zlecone	202 099	199 479	213 868	127 294
OGÓŁEM	1 301 926	1 358 043	1 386 356	716 354

Z ilości środków finansowych wydatkowanych na udzielenie pomocy osobom z terenu gminy wynika, iż corocznie kwota ta ulega stopniowemu zwiększaniu. Stopniowe ubożenie i pogarszanie się sytuacji materialnej mieszkańców gminy uzasadnia pomoc kierowaną w kierunku społeczeństwa.

14. Oświata

Na terenie Gminy Bielsk zlokalizowane są poniżej wymienione szkoły podstawowe, zespoły szkół oraz przedszkola:

<i>Szkoła</i>	<i>Ilość nauczycieli / etatów</i>	<i>Ilość uczniów</i>	<i>Ilość oddziałów</i>	<i>Sala gimnastyczna</i>
Gimnazjum Nr 1 w Bielsku	32 / 34,8	380	15	Jest
Zespół Szkół Nr 2 w Ciachcinie w tym: szkoła podstawowa gimnazjum przedszkole	12 / 11,9 10 / 6,1 2 / 1,4	233 147 66 20	11 7 3 1	Jest
Szkoła Podstawowa w Śmitowie w tym: szkoła podstawowa oddział przedszkolny	8 / 7,6 2 / 1,0	51 42 9	6 5 1	Brak
Szkoła Podstawowa w Bielsku	31 / 32,0	356	18	Jest
Zespół Szkół Nr 3 w Zagrobie w tym: szkoła podstawowa przedszkole	7 / 9,0 2 / 1,4	84 70 14	7 6 1	Brak
Szkoła Podstawowa w Leszczynie Szlacheckim w tym: szkoła podstawowa oddział przedszkolny	8 / 7,6 2 / 1,0	62 51 11	5 4 1	Jest
Szkoła Podstawowa w Machcinie w tym: szkoła podstawowa przedszkole	10 / 8,9 2 / 1,0	64 56 8	7 6 1	Jest
Zespół Szkół Nr 4 w Zagotach w tym: szkoła podstawowa przedszkole	9 / 10 3 / 1,5	132 107 25	7 6 1	Jest
Przedszkole Samorządowe w Bielsku	5 / 6,7	107	4	Jest
RAZEM		1 469	80	

Na terenie Gminy Bielsk funkcjonuje również Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Tchórz, które prowadzi szkołę podstawową wraz z oddziałem zerowym liczącą łącznie 17 uczniów. Struktura liczebna oddziałów w powyższej szkole przedstawia się następująco: klasa „O” liczy 7 uczniów, klasa I – 5, klasa II – 2, natomiast klasa III – 3 uczniów.

Na terenie Gminy Bielsk realizowane są inwestycje w zakresie oświaty. W 2002 roku oddano do użytku Gimnazjum w Bielsku, a halę sportową oddano we wrześniu 2003 roku. W 2003 roku wykonano pokrycie dachowe na szkole podstawowej w Ciachcinie oraz remont hali sportowej w szkole podstawowej w Bielsku.

Samorząd Gminy podejmować będzie wysiłki, by w latach 2004 - 2015 zmodernizować bazę oświatową na terenie Gminy. Dokończenie zamierzeń inwestycyjnych uzależnione będzie jednak od pozyskania środków z funduszy i środków pozabudżetowych Gminy, a także wsparcia ze środków pomocowych Unii Europejskiej.

15. Sport, kultura, organizacje społeczne

a) Na terenie Gminy Bielsk działa Ludowy Klub Sportowy „ZRYW” w Bielsku, Ludowy Zespół Sportowy „Victoria” w Cekanowie, Uczniowski Klub Sportowy w Ciachcinie oraz klub brydża sportowego „GOK card`s” w Bielsku.

Ludowy Klub Sportowy „ZRYW” w Bielsku posiada tylko sekcję piłki nożnej, a jego członkami jest ok. 60 osób. Klub posiada drużynę seniorów oraz juniorów. LKS „ZRYW” posiada swój własny stadion sportowy, lecz brak jest zaplecza technicznego (szatnia, prysznic) dla zawodników. W sezonie 2003/2004 drużyna LKS „ZRYW” będzie brała udział w rozgrywkach ligi okręgowej (seniorów i juniorów).

Klub brydża sportowego „GOK Card`s” działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Bielsku. Treningi zawodników odbywają się w GOK-u w Bielsku. Drużyna składa się z około 15 osób, a drużyna bierze udział w rozgrywkach I ligi brydża sportowego, uczestniczy w wielu wyjazdach krajowych (i zagranicznych) i posiada liczne nagrody na imprezach brydżowych.

16. Kultura

Działalność kulturalna prowadzona jest w Gminnym Ośrodku Kultury (GOK) w Bielsku. GOK prowadzi szeroką działalność kulturalną, jest centrum kulturalno – społecznym gminy. Przy Gminnym Ośrodku Kultury w Bielsku działają m.in.: Klub „Pogodnej Jesieni”, zespół śpiewaczy Klubu „Pogodnej Jesieni”, klub brydża sportowego „GOK Card`s” uczestniczący w rozgrywkach I i III ligi brydża, zespół taneczny „Polne kwiatki”, grupa (sekcja) rytmiczna oraz ogniska muzyczne. Gminny Ośrodek Kultury w 2003 roku zorganizował już po raz piąty Przegląd działalności artystycznej „Dni Kultury”, natomiast w okresie ferii zimowych organizowane są turnieje tenisa stołowego dla uczniów szkół z terenu gminy. Ponadto Gminny Ośrodek Kultury w Bielsku wraz z Wójtem Gminy są organizatorami odbywających się w miesiącu czerwcem „Dni Bielska” oraz Dożynek Gminnych, których termin przypada w miesiącu wrześniu. Działalność kulturalna wśród młodzieży prowadzona jest również w szkołach podstawowych poprzez wszelkiego rodzaju grupy recytatorskie, teatryki dla dzieci i młodzieży.

17. Organizacje społeczne

Działalność społeczna prowadzona jest również przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Tchórz zajmujące się przede wszystkim prowadzeniem niepublicznej III klasowej szkoły podstawowej we wsi Tchórz.

18. Ochotnicze Straże Pożarne

Na terenie gminy Bielsk działalność społeczna prowadzona jest szczególnie przez Ochotnicze Straże Pożarne. Działalność Ochotniczych Straży Pożarnych związana jest z bogatą tradycją, także na terenie Gminy. Corocznie organizowane są gminne zawody sportowo – pożarnicze.

<i>Miejscowość</i>	<i>Remiza</i>	<i>Samochód > 1,5 t</i>	<i>Samochód < 1,5 t</i>	<i>Motopompa</i>
Bielsk	Tak	Tak – 1 szt.	Tak – 1 szt.	Tak
Ciachcin	Tak	Nie	Tak – 1 szt.	Tak
Gilino	Tak	Nie	Tak – 1 szt.	Tak
Goślice	Tak	Nie	Tak – 1 szt.	Tak
Kędzierzyn	Tak	Nie	Tak – 1 szt.	Tak
Leszczyn Szlachecki	Tak	Nie	Tak – 1 szt.	Tak
Niszczycze	Tak	Nie	Tak – 1 szt.	Tak
Tłubice	Tak	Nie	Tak – 1 szt.	Tak
Zagroba	Tak	Nie	Tak – 1 szt.	Tak
Zągoty	Tak	Nie	Tak – 1 szt.	Tak

19. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów

Problem gospodarki ściekowej na terenie gminy Bielsk jest jednym z najważniejszych problemów do rozwiązania. Obecnie problem rozwiązywany jest częściowo poprzez: gminną oczyszczalnię ścieków w Bielsku (BIOBLOK Ps – 200 – mechaniczno - biologiczna) o przepustowości maks. 245 m³ na dobę (powyższa oczyszczalnia zbudowana dla potrzeb miejscowości Bielsk), oczyszczalnia ścieków przy Domu Pomocy Społecznej w Goślicach (kontenerowa: mechaniczno - biologiczna) o przepustowości 150 m³ na dobę (obsługuje DPS oraz częściowo mieszkańców miejscowości Goślice), przykładowa oczyszczalnia ścieków (mechaniczno – biologiczna) przy Zakładzie Przetwórstwa Mięsa „Peklimar” w Umieninie o przepustowości 150 m³. W 2003 roku oczyszczalnia ścieków w Bielsku oczyściła 86 500 m³ ścieków, co daje średnią prawie 237 m³ na dobę i posiada rezerwę dobową około 8 m³. Oczyszczalnie ścieków w Umieninie oraz Goślicach wykorzystywane są w około 70%.

Na terenie Gminy Bielsk powstaje rocznie około 800 Mg odpadów. W zakresie usuwania odpadów teren gminy obsługiwany jest przez firmę Rethman Recykling (Płock), SITA Płocka Gospodarka Komunalna oraz Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Drobinie posiadający własne składowisko odpadów w miejscowości Cieszewo, gm. Drobin.

Na terenie Gminy prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów (makulatura, szkło, tworzywa sztuczne) we współpracy z Przedsiębiorstwem Usługowo – Handlowym „SO” z Miszewa Murowanego.

Gmina w zakresie gospodarki ściekowej musi podjąć zdecydowane przedsięwzięcia w celu jej rozwiązania. Pozytywnym aspektem jest aktywna działalność Gminy w Związku Gmin Regionu Płockiego oraz rozwiązanie powyższego problemu przy wykorzystaniu środków pomocowych z Unii Europejskiej

20. Zaopatrzenie w wodę

Na dzień 30 czerwca 2004 roku stopień zwodociągowania terenu Gminy Bielsk wynosi około 85%. Zaopatrzenie w wodę mieszkańców oparte jest w pozostałej części na wodociągach zagrodowych (wraz z uzdatnianiem wody oraz pompami) oraz studniach indywidualnych. Na terenie gminy Bielsk znajdują się trzy stacje uzdatniania wody: w Bielsku, w Józinku oraz w Zągotach. Do większych wodociągów wodociąg w Bielsku zaopatrujący około 60% ogólnej liczby gospodarstw. Wodociąg w Józinku zaopatruje około 17% gospodarstw, natomiast wodociąg w Zągotach około 23%. Wodociąg w Bielsku posiada wydajność 35 m³/godz., wodociąg w Józinku - 72 m³/godz., wodociąg w Zągotach - 25 m³/godz.

Należy więc podjąć wszelkie starania dotyczące zwodociągowania terenu całej gminy oraz rozbudowy i modernizacji istniejących stacji uzdatniania wody w oparciu o środki budżetowe własne i budżetu centralnego oraz funduszy krajowych i funduszy Unii Europejskiej.

21. Komunikacja i transport

Podstawowy układ dróg w Gminie tworzy droga krajowa nr 60 (Kutno – Płock – Bielsk – Ciechanów – Ostrów Mazowiecka), drogi powiatowe oraz drogi gminne.

Droga krajowa przebiega przez teren Gminy na odcinku 13,477 km. Jest drogą o dużym nasileniu ruchu samochodowego, w tym ciężarowego.

Pilnym rozwiązaniem ze względu na utrudniony przejazd przez miejscowość Bielsk i przebieg drogi przez centrum zabytkowe oraz konfigurację terenu jest konieczność budowy obwodnicy (zadanie budżetu centralnego – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie).

Przez teren Gminy przebiegają również drogi wojewódzkie nr 540 Bielsk – Zagoty – Proboszczewice – Sikórz, 560 Bielsk – Sierpc oraz nr 568 Goślice - Ciótkowo. Drogi te zarządzane są przez Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie. Długość dróg wojewódzkich na terenie gminy Bielsk wynosi 10,610 km.

Stan dróg wojewódzkich na terenie gminy Bielsk jest dość dobry i nie wymagają one w chwili obecnej remontów lub modernizacji.

Na terenie Gminy przebiega 45,211 km dróg powiatowych będących w zarządzie Powiatowego Zarządu Dróg w Płocku.

Drogi powiatowe przebiegające przez obszar gminy to:

- droga nr 157 Bielsk – Szumanie
- droga nr 165 Śmiłowo – Tłubice
- droga nr 166 Dębsk – Giżyno
- droga nr 175 Kędzierzyn – Rycharcice
- droga nr 181 Płock – Bonisław
- droga nr 192 Ciachcin – Zalesie
- droga nr 193 Goślice – Smolino – Zagroba – Dąbrusk
- droga nr 194 Bielsk – Smolino
- droga nr 195 Jaroszewo Wieś – Chudzyno
- droga nr 201 Zagroba – Aleksandrowo
- droga nr 202 Smolino – Krajkowo

Ogólnie, stan dróg powiatowych jest średni. Wymagają one jednak modernizacji i dostosowania do standardów określonych dla tego rodzaju dróg. Szczególną uwagę należy zwrócić na mosty i przepusty na drogach powiatowych. Wymagają one remontów. Wójt Gminy winien wnioskować do Zarządu Powiatu Płockiego o włączenie w najbliższych latach do planów inwestycyjnych Powiatowego Zarządu Dróg, robót modernizacyjnych na sieci dróg przebiegających przez Gminę.

Gmina zarządza drogami o długości 83,6 km, w tym około 4,2 km to drogi o nawierzchni utwardzonej. Stan ogólny dróg dobry.

W planach na lata 2004 - 2013, planuje się środki na dalszą modernizację dróg gminnych z wykorzystaniem środków pomocowych z Unii Europejskiej. Nasylenie ilości połączeń komunikacyjnych uznać należy za dobre.

22. Sieć energetyczna

Występuje na obszarach Gminy sieć linii elektroenergetycznych - niskiego napięcia oraz średniego napięcia - 15 KV.

Obecnie zbilansowane potrzeby Gminy na energię elektryczną, są w pełni zabezpieczone z istniejącego systemu energetycznego

Rozdział II. Diagnoza stanu rolnictwa oraz gospodarki na terenie Gminy Bielsk

W Gminie Bielsk prowadzona jest wielokierunkowa produkcja rolna. Brak przemysłu i struktura użytkowania gruntów kwalifikuje Gminę do *typowo rolniczych*.

Użytkowanie gruntów po przeprowadzeniu Powszechnego Spisu Rolnego w 2002 roku przedstawia się następująco:

Użytkowanie gruntów rolnych w Gminie Bielsk

Powierzchnia ogólna w ha	Użytki rolne w ha			Lasy (ha)	Pozostałe (ha)
	Razem	Grunty orne	sady		
12 553,5	10 320,0	8 616,5	36,5	98,5	2 233,5

Pozostałe to zadrzewienia, tereny pod wodami, szlaki komunikacyjne, tereny osiedlowe, tereny różne, nieużytki.

Struktura użytków rolnych według powierzchni gospodarstw rolnych w Gminie Bielsk

	Ilość (szt.)	Wobec całości (%)
1 – 2 ha	190	18,94
2 – 5 ha	197	19,64

5 – 10 ha	314	31,31
10 – 15 ha	133	13,26
> 15 ha	169	16,85
RAZEM	1 003	100,00

Ilość i średnia powierzchnia gospodarstw w gminie - według sołectw

<i>Sołectwo</i>	<i>Liczba gospodarstw</i>	<i>Średnia powierzchnia (ha)</i>
Bielsk	122	6,4
Bolechowice	12	7,6
Cekanowo	34	13,6
Ciachcin	37	7,8
Dębsk	28	12,9
Drwały	14	7,7
Dziedzice	10	17,7
Gilino	46	9,7
Giżyno	17	11,9
Goślice	50	8,7
Jaroszewo Wieś	11	7,3
Jaroszewo Biskupie	23	10,1
Jączewo	21	13,7
Józinek	25	9,2
Kędzierzyn	12	10,2
Kleniewo	14	15,1
Kłobie	10	2,2
Konary	19	10,5
Kuchary - Jezewo	36	8,4
Leszczyn Księży	35	11,3
Leszczyn Szlachecki	31	20,1
Machcino	33	10,2
Niszczyce	27	11
Niszczyce Pieńki	10	10
Rudowo	22	17,1
Sękowo	26	11,8
Smolino	18	15,2
Szewce	12	21,9
Śmiłowo	15	17,2
Tchórz	22	5,2
Tłubice	27	16,1
Ułtowo	18	16,9
Umienino	58	13,8
Zagroba	29	8,4
Zakrzewo	16	11,9
Zagoty	43	5,7
Żukowo	20	4,8
RAZEM	1003	10,7

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że rolnictwo w gminie Bielsk jest rozdrobnione. Średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi około 10,7 ha.

Rodzaje gruntów (z uwzględnieniem użytków rolnych) występujące na terenie Gminy

I. Użytki rolne ogółem – 11 127,7196 ha, w tym:

1. Grunty orne - 9 301,2348 ha, w tym:
  - > klasa I - 0,0000 ha

- klasa II - 35,2490 ha
  - klasa IIIa - 1 063,4806 ha
  - klasa IIIb - 2 260,8761 ha
  - klasa IVa - 3 135,9607 ha
  - klasa IVb - 1 644,8091 ha
  - klasa V - 1 047,8567 ha
  - klasa VI - 112,3626 ha
  - klasa VIz - 0,6400 ha
2. Sady - **165,4586 ha**, w tym:
- klasa I - 0,0000 ha
  - klasa II - 0,6700 ha
  - klasa IIIa - 34,4553 ha
  - klasa IIIb - 48,1634 ha
  - klasa IVa - 51,2044 ha
  - klasa IVb - 21,3155 ha
  - klasa V - 9,4700 ha
  - klasa VI - 0,1900 ha
  - klasa VIz - 0,0000 ha
3. Łąki - **784,0297 ha**, w tym:
- klasa I - 0,0000 ha
  - klasa II - 0,0000 ha
  - klasa III - 88,5366 ha
  - klasa IV - 543,7294 ha
  - klasa V - 126,4200 ha
  - klasa VI - 25,3437 ha
4. Pastwiska - **876,9865 ha**, w tym:
- klasa I - 0,0000 ha
  - klasa II - 1,6200 ha
  - klasa III - 216,4708 ha
  - klasa IV - 553,4833 ha
  - klasa V - 97,3445 ha
  - klasa VI - 8,0679 ha

- II. Grunty pod lasami - 477,3205 ha**, w tym:
- lasy i grunty leśne - 387,5110 ha
  - grunty zadrzewione i zakrzewione - 89,9095 ha

- III. Grunty pod wodami - 106,4607 ha**, w tym:
- wody stojące - 0,5300 ha
  - wody płynące - 27,2300 ha
  - rowy - 78,7007 ha

IV. Drogi - 294,6252 ha

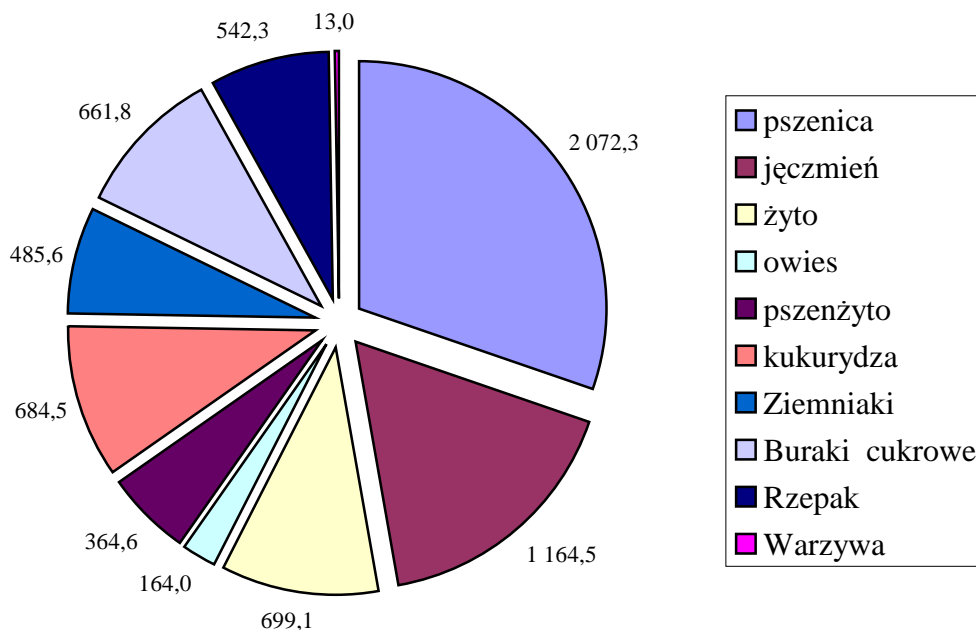
V. Tereny zabudowane, zurbanizowane (w tym mieszkaniowe) - 362,4345 ha

VI. Nieużytki - 135,9060 ha

Powierzchnia zasiewów w indywidualnych gospodarstwach rolnych (w ha)

Wyszczególnienie	Powierzchnia (ha)
Zasiewy ogółem	8 435,7
w tym:	
pszenica	2 072,3
jęczmień	1 164,5
żyto	699,1
owies	164,0
pszenżyto	364,6
kukurydza	684,5
Ziemniaki	485,6
Buraki cukrowe	661,8
Rzepak	542,3
Warzywa	13,0

Powierzchnia zasiewów w indywidualnych gospodarstwach rolnych (w ha)
(dane z 2002 roku)

Z powierzchni zasiewów wynika, iż na terenie gminy Bielsk preferowana jest uprawa pszenicy, jęczmienia, żyta, kukurydzy oraz buraków cukrowych.

6. Zwierzęta w gospodarstwach rolnych

Stan pogłowia bydła na terenie gminy Bielsk według Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2002 roku wynosił ogółem 5 319 szt. Z przeprowadzonego spisu wynikało, iż pogłowie krów dojnych wynosiło 2 663 szt., co stanowiło 50,06% ogólnego stanu bydła. Pozostałą część (tj. 2 656 szt.) stanowiły cielęta, jałówki, byczki, byki, buhaje oraz opasy.

Stan pogłowia trzody chlewnej w gminie Bielsk po przeprowadzonym w 2002 roku Powszechnym Spisie Rolnym wynosił 8 639 szt., w tym 1 006 szt. loch przeznaczonych do dalszego chowu.

7. Budynki gospodarcze w indywidualnych gospodarstwach rolnych

Dane dotyczące ilości budynków gospodarczych w Gminie Bielsk w gospodarstwach rolnych stanowią bogaty materiał analityczny, prezentując bowiem ich stan ilościowy określają możliwości rozwoju produkcji rolnej, tak w produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej.

Stopień wykorzystania budynków gospodarczych jest dość wysoki i związany jest z prowadzoną działalnością rolniczą.

Budynków mieszkalnych w indywidualnych gospodarstwach rolnych według Powszechnego Spisu Rolnego na terenie Gminy jest około 2 045 szt.

Na terenie Gminy produkcja ogrodnicza nie jest prowadzona na skalę przemysłową. Ta forma działalności rolniczej jest prowadzona w niektórych gospodarstwach na potrzeby własne.

Wyposażenie gospodarstw rolnych w sprzęt rolniczy należy uznać za wystarczający.

8. Wydajność i rynki zbytu

Według szacunków i specjalistów Ośrodka Doradztwa Rolniczego oraz materiałów Urzędu Statystycznego w Warszawie w roku gospodarczym 2002 średnia wydajność z ha wynosiła:

Średnia wydajność z ha

Lp.	Uprawa	Wydajność w dt/ha
1	Pszenica ozima	42,5
2	Jęczmień	38,7
3	Żyto	35,5
4	Ziemianki	232

Głównymi odbiorcami produktów rolnych są przedsiębiorstwa rolno - spożywcze powiatu płockiego i sierpeckiego.

9. Ludność w rolnictwie indywidualnym Gminy - cechy demograficzne i społeczne

Ludność w rolnictwie indywidualnym zamieszkała na obszarze Gminy ma charakter rodzinny, co oznacza, że w zbiorowości indywidualnych gospodarstw i działek rolnych produkcja opiera się głównie na pracy własnej użytkownika gospodarstwa rolnego oraz członków jego gospodarstwa domowego. Rodzinny charakter gospodarstw rolnych powoduje,

że ich sytuacja ekonomiczna i możliwości rozwojowe są ściśle powiązane z cechami demograficznymi i społeczno zawodowymi użytkowników i ich rodzin.

Ludność faktycznie zamieszkała w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) według powierzchni użytków rolnych przedstawia się następująco:

10. Gospodarka

W Urzędzie Gminy w Bielsku do ewidencji działalności gospodarczej według stanu na dzień 31 grudnia 2003 roku zarejestrowanych było 314 podmiotów, w tym:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Ilość (szt.)</i>
Przetwórstwo (produkcja) mięsa i ryb	4
Przetwórstwo rolno – spożywcze (młyny, piekarnie, cukiernie, itp.)	6
Produkcja materiałów budowlanych	2
Produkcja tworzyw sztucznych i materiałów z tworzyw sztucznych	3
Produkcja pasz, komponentów, koncentratów i dodatków mineralnych	1
Usługi ogólnie - budowlane	26
Usługi malarsko - tapeciarskie	2
Usługi instalacyjno - sanitarne	6
Usługi w zakresie betoniarstwa	3
Usługi elektryczno - spawalnicze	10
Usługi fryzjersko - kosmetyczne	7
Usługi transportowe	24
Usługi w zakresie mechaniki samochodowej (naprawa, blacharstwo, lakiernictwo i inne)	15
Naprawa sprzętu gospodarstwa domowego	3
Mechanika i naprawa maszyn i urządzeń rolniczych	3
Krawiectwo i bielizniarstwo	1
Usługi gastronomiczne	1
Gabinety stomatologiczne, akupunktura	3
Usługi na rzecz rolnictwa	5
Usługi projektowe, doradztwo techniczne, finansowe i prawne, biura nieruchomości i usługi szkoleniowe	12
Handel artykułami spożywczymi	32
Handel artykułami ogólnie - przemysłowymi	10
Handel artykułami do produkcji rolnej	6
Handel artykułami naftowymi	1
Handel pojazdami i częściami zamiennymi	3
Handel obwoźny	23
Handel pozostały (niesklasyfikowany powyżej)	36
Urzędy i inne jednostki administracji	2
Instytucje z zakresu edukacji, kultury oraz kultury fizycznej	18
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3
Pozostała działalność - nie wymieniona powyżej	44
O G Ó Ł E M	315

Ważniejsze podmioty gospodarcze na terenie Gminy to:

1. Bogusław Strzeżewski, Zakład Przetwórstwa Mięsa „Peklimar”, Umienino
2. Zakład Obsługi Technicznej Przemysłu Rolno – Przetwórczego „Pek – Mont”, Bielsk
3. Mieczysław Sztendur, Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „Szteko”, Bielsk
4. Piekarnia Mechaniczna Krystyna i Piotr Albrechczyńscy, Bielsk
5. Danuta i Ryszard Moksza, Piekarnia „Grahamka”, Żagoty
6. Bożena i Marek Adamkowsy, Salon Meblowy, Żagoty
7. Firma Handlowa „Jagub”, Władysław Bugaj, Żagoty
8. „DOMBUD”, Zbigniew Bielicki, Bielsk
9. Wytwórnia Pasz Spółka jawna, Halina Milewska, Marek Gurda, Wojciech Reszczyński, Bielsk
10. Mirosław Zarębski, Zakład Przetwórstwa Ryb „Manta”, Niszczycze Pieńki
11. Bogusław Jankowski, „Agrochem” Hurt - Detal, Leszczyn Szlachecki
12. Zakład Mięсны „CARPEXIM” w Gilinie

Wnioski:

Opierając się o analizę oceny stanu społeczno - gospodarczego i diagnozę gospodarki Gminy, stwierdzić należy, że Gmina Bielsk jest gminą typowo rolniczą o dość rozdrobnionym rolnictwie. Proponowane przez zespół autorski rozwiązania w zakresie tak ważnej dla Gminy dziedziny życia gospodarczego to wykorzystanie w działalności rolniczej niskonakładowych sposobów intensyfikacji produkcji.

W produkcji roślinnej należy preferować uprawę zbóż, buraka cukrowego, ziemniaków, roślin przemysłowych.

W produkcji zwierzęcej chów bydła (w tym również krów mlecznych) oraz trzody chlewnej.

Ważnym elementem rozwoju produkcji rolnej będzie wykształcenie i budowa struktur integracji pionowej i poziomej (zespoły producenckie i udział w zorganizowanych formach zbytu płodów rolnych).

Perspektywa na przebudowę struktury obszarowej gospodarstw mogą pojawić się z czasem w miarę polaryzacji zawodowej ludności, która zachodzić będzie wraz z planowanym rozwojem gospodarczym Gminy. Warunkiem jest przyciągnięcie inwestorów i powstawanie większej ilości małych i średnich przedsiębiorstw, które generować będą nowe miejsca pracy poza rolnictwem.

Niewielki odsetek ludzi prowadzi własną firmę. Wskazuje to na potrzebę rozbudowy tego odcinka życia gospodarczego Gminy.

Promocja, system szkoleń, doradztwo ekonomiczne są szansą na ożywienie i poprawę dochodowości gospodarstw rolnych.

Rozdział III. Diagnoza stanu społeczno - gospodarczego na terenie Gminy Bielsk

Budżet Gminy Bielsk

1. Dochody i wydatki budżetu, wydatki inwestycyjne

Dochody budżetu gminy w 2004 roku planowane są w wysokości 12 929 487 zł, natomiast wydatki zaplanowano w kwocie 12 105 632 zł. Wydatki inwestycyjne w 2004 roku opiewać będą kwotą 1 262 661 zł, a głównymi inwestycjami do przeprowadzenia w 2003 roku należą: budowa wodociągów: Zagroba – Lubiejewo oraz Niszczyce Pieńki, remonty szkół podstawowych, modernizacja drogi gminnej Nr 6 Tłubice – Bombalice oraz modernizacja pozostałych dróg gminnych.

Analiza SWOT

Analiza (mocnych - słabych stron)

Położenie Gminy

1.1. Środowisko naturalne, dostępność komunikacyjna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> niskie zanieczyszczenie środowiska, przewaga gleb dobrych, położenie w niedalekiej odległości od centrów przemysłowych: Płocka, Warszawy i Łodzi, położenie przy drodze krajowej nr 60 Kutno – Ciechanów – Ostrów Mazowiecka sieć połączeń komunikacyjnych PKS.	<ul style="list-style-type: none"> zanieczyszczenia ściekami komunalnymi, niski stopień zalesienia Gminy, brak systemu zagospodarowania odpadów, wzrost ilości zanieczyszczeń związanych z rozwojem gospodarczym Gminy, utrudnienia komunikacyjne spowodowane złą jakością dróg powiatowych, położenie w dalekiej odległości od stolicy województwa.

1.2. Warunki demograficzne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> potencjał siły roboczej, rosnący poziom wykształcenia mieszkańców gminy	<ul style="list-style-type: none"> niewielkie perspektywy zatrudnienia w ośrodkach przemysłowych, ubożenie ludności, duży odsetek ludzi utrzymujący się z rent i emerytur w rolnictwie, zagrożenie patologiami.

1.3. Poziom wykształcenia i warunków socjalno - bytowych

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> pełnowymiarowa sala sportowa, bardzo dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych, dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych i obiektów użyteczności publicznej (np. OSP), działalność klubów sportowych, wykwalifikowana kadra w szkołach podstawowych i gimnazjach, dość dobry stan techniczny szkół., wyposażenie szkół w sale gimnastyczne, gabinet rehabilitacyjny, gabinet „K”.	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca pomoc Państwa w realizacji inwestycji oświatowych, brak środków finansowych na sfinansowanie nauczycieli języków obcych, brak niektórych specjalistycznych gabinetów, niedostatecznie rozwinięta profilaktyka zdrowotna, niepełne wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną ośrodków zdrowia, brak pełnego wyposażenia szkół w laboratoria językowe i komputerowe

1.4. Rolnictwo i Leśnictwo

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> korzystne warunki przyrodnicze i gruntowe do produkcji rolnej, zasoby siły roboczej w rolnictwie, możliwość specjalizacji w pracochłonnych kierunkach produkcji rolniczej, dość niski stopień skażenia gruntów, bliskość rynku rolnego w Płocku.	<ul style="list-style-type: none"> dość rozdrobniona struktura agrarna, przeludnienie agrarne, brak dobrego zorganizowanego rynku artykułów rolnych na terenie Gminy, niska towarowość, dość słabe wyposażenie w sprzęt rolniczy, brak powiązań integracyjnych (integracji pionowej i poziomej).

1.5. Sektory gospodarki poza rolnictwem

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> istnienie i rozwój małych oraz średnich podmiotów gospodarczych, aktywne działanie władz gminnych na rzecz pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania, istnienie niewykorzystanych obiektów budowlanych do zagospodarowania, mała rotacja kadr w istniejących przedsiębiorstwach.	<ul style="list-style-type: none"> mała różnorodność usług, słaba i średnia kondycja ekonomiczna istniejących podmiotów gospodarczych, słaba edukacja ekonomiczna społeczeństwa, utrudniony dostęp do preferencyjnych kredytów na działalność gospodarczą, brak kanałów dystrybucji,

1.6. Infrastruktura techniczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> dobrze rozwinięta sieć dróg, oczyszczalnie ścieków, stefonizowany obszar całej Gminy, przygotowywane studium zagospodarowania przestrzennego Gminy, dobrze rozwinięta sieć elektroenergetyczna	<ul style="list-style-type: none"> zwodociągowanie terenu Gminy (około 85%) słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna oraz niedostateczna ilość oczyszczalni ścieków, niski standard dróg gminnych i powiatowych, brak obwodnicy na drodze krajowej w Bielsku, brak sieci gazowej,

1.7. Kultura, sport, turystyka

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> widoczna działalność klubów sportowych, kultywowana tradycja ludowa, organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych, organizacja imprez kulturalnych.	<ul style="list-style-type: none"> słabo rozwinięta infrastruktura sportowa na terenie Gminy,

1.8. Warunki rozwoju gospodarczego

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> dynamiczne podejście władz Gminy do rozwoju gospodarczego, współpraca istniejących firm z samorządem gminnym, rozbudowa i rozwój istniejących zakładów produkcyjnych, działalność Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Płocku.	<ul style="list-style-type: none"> niski udział dużego kapitału prywatnego, brak konkurencji w sektorze usług bankowych, brak sektora rolno-spożywczego.

2. Diagnoza szans i zagrożeń rozwojowych Gminy wynikająca z otoczenia

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> środki pomocowe i strukturalne Unii Europejskiej i Banku Światowego, środki Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, środki dotacji celowych Wojewody, centralne położenie na terenie kraju, wyższy poziom mechanizacji rolnictwa, strategia Rozwoju Powiatu Płockiego, strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego, pakt dla Rolnictwa i polityka Rządu RP dotycząca rozwoju obszarów wiejskich,	<ul style="list-style-type: none"> niska opłacalność produkcji rolnej, obawa przed włączeniem do Unii Europejskiej, dość wysokie oprocentowanie kredytów, brak linii kredytowych preferencyjnych na branżowe sektory rozwoju rolnictwa, niski poziom dochodów społeczeństwa, nierówny dostęp do oświaty młodzieży wiejskiej (wyższej), niesprzyjające przepisy prawne dotyczące organizowania się rolników w grupy producenckie, duża konkurencyjność produktów rolnych pochodzenia zagranicznego,

<ul style="list-style-type: none"> • rozwój przemysłu rolno - spożywcze- go, • integracja z Unią Europejską, • wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak skutecznego programu przeciw- działania bezrobociu, • ustawa o finansach publicznych, • małe możliwości uzyskania środ- ków na cele rozwojowe.
--	---

3. *Determinanty rozwoju gospodarczego Gminy*

3.1. *Potencjał ludzki*

kwalifikacje zawodowe wykorzystanie potencjału ludzkiego poziom wykształcenia integracja Gminy wielkość zatrudnienia poza rolnictwem możliwości zatrudnienia zatrudnienie w rolnictwie poziom dochodów ludności	Regres Regres Wzrost Wzrost Wzrost Regres Regres Regres
--	--

3.2. *Położenie Gminy, środowisko naturalne*

lokalizacja Gminy możliwości rozbudowy obiektów użyteczności publicznej połączenia komunikacyjne związki z aglomeracjami miejskimi związki z zagranicą stan środowiska naturalnego dbałość o środowisko naturalne surowce naturalne jakość gleby walory turystyczne Gminy	stabilizacja wzrost stabilizacja stabilizacja wzrost stabilizacja wzrost stabilizacja stabilizacja wzrost
--	--

3.3. *Warunki socjalno bytowe, gospodarcze, infrastrukturalne i wspierające rozwój gospodarczy*

Stan placówek oświatowo-wychowawczych dostęp do szkolnictwa ponadpodstawowego dostęp do szkolnictwa wyższego publicznego stan placówek służby zdrowia zabytki w Gminie rezerваты przyrody i parki krajobrazowe stan infrastruktury kulturalnej rozwój infrastruktury rekreacyjnej stan porządku i bezpieczeństwa publicznego struktura agrarna gospodarstw rolnych stan przetwórstwa rolno - spożywczego rynki hurtowe dla rolnictwa wykorzystanie siły roboczej w gospodarstwach sieć i jakość dróg w Gminie stan nasycenia sieci gazowej stan telefonizacji stan zwodociągowania stopień dostępności do usług bankowych wizerunek Gminy i promocja	wzrost stabilizacja stabilizacja stabilizacja wzrost wzrost stabilizacja wzrost regres wzrost wzrost regres wzrost wzrost stabilizacja wzrost
--	--

5. *Identyfikacja podstawowych problemów rozwoju Gminy*

4.1. *Problemy dotyczące społeczności Gminy:*

- wysoki stopień bezrobocia,
- brak miejsc pracy dla kobiet,
- występowanie patologii społecznych,
- stopień świadomości ekologicznej społeczeństwa.

4.2. *Problemy dotyczące warunków życia na terenie Gminy:*

- niski standard niektórych placówek oświatowych,
- słabe wyposażenie jednostek służby zdrowia w aparaturę medyczną.

4.3. *Problemy dotyczące środowiska naturalnego:*

- zanieczyszczenie środowiska przez gospodarstwa domowe,
- brak kompleksowego oczyszczania i odprowadzania ścieków.

4.4. *Problemy sektora produkcji i usług:*

- brak środków finansowych na inwestycje,
- brak przemysłu w tym rolno - spożywczego,
- mała liczba instytucji około biznesowych,
- skomplikowana procedura bankowa,

- niewystarczająca promocja firm działających na terenie Gminy.

4.5. Problemy infrastruktury technicznej:

- nierównomierne wyposażenie Gminy w sieć wodociągową,
- słaba jakość dróg powiatowych i gminnych,
- brak sieci gazowej.

4.6. Problemy dotyczące rolnictwa:

- brak rynków zbytu,
- rozdrobnienie gospodarstw rolnych,
- brak perspektyw dla młodzieży wiejskiej,
- brak opłacalności produkcji rolnej.

4.7. Problemy rozwoju agroturystyki:

- brak nakładów na modernizację infrastruktury wiejskiej,

Rozdział IV. Strategia rozwoju Gminy

Założenia ogólne

Efektom procesu planowania strategicznego jest plan strategiczny, który stanowi podstawę polityki Gminy, programów i przedsięwzięć, w tym polityki przestrzennej i jest jednym z podstawowych czynników Gminnego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Plan strategiczny informuje o warunkach działalności gospodarczej w Gminie oraz zawiera ofertę marketingową dla inwestorów lub stanowi podstawę do jej sporządzenia.

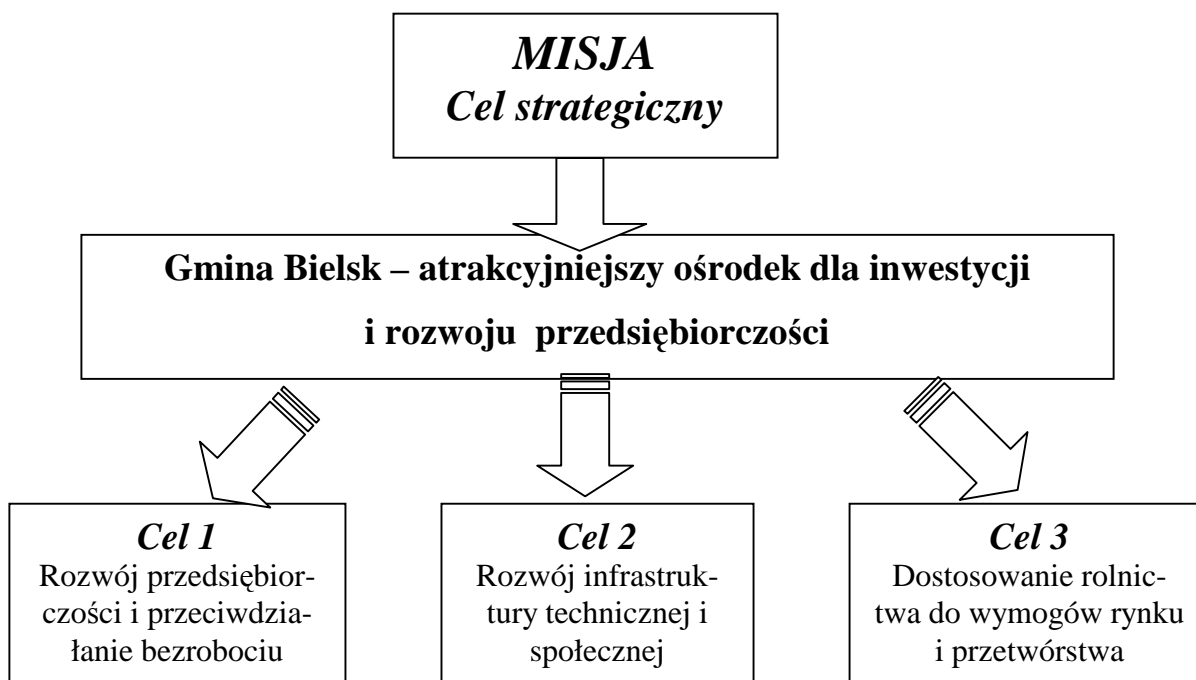
Dokument Strategii przyjęty do realizacji przez Radę Gminy podnosi autorytet tej jednostki samorządowej oraz jej wiarygodność wobec partnerów zewnętrznych.

Strategia stanowi formalną i faktyczną podstawę wniosków o finansowanie przez instytucje pomocy (krajowe i zagraniczne, w tym Unię Europejską).

Strategia Gminy Bielsk, to pewien generalny plan systemowego i długofalowego działania władz (i wszystkich, którzy chcą im w tym pomóc) wobec szans i zagrożeń wynikających ze zmiennego otoczenia i działań innych podmiotów, ukierunkowany przez wartości i opcje uznane przez społeczność lokalną, bazujący na wewnętrznym potencjale sił i uwzględniający wewnętrzne słabości (mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia). Zaprojektowany i opracowany dokument jest centralną osią, wokół której Gmina realizuje pozostałe, istotne działania sterujące. Strategia jest głównym wyznacznikiem powodzenia i realizacji zadań w dłuższym okresie.

Strategię Rozwoju Gminy Bielsk skorelowano z prognozami i projektami zawartymi w: Mazowieckim Programie Rozwoju Wsi i Rolnictwa, Strategią Rozwoju Powiatu Płockiego, Założeńmi Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego

Strategia Rozwoju Gminy Bielsk określa cele programowe oraz działania zmierzające do realizacji celu strategicznego - misji programowej: **Gmina Bielsk - najatrakcyjniejszy ośrodek dla inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości.**

Rozwój Gminy skoncentrowany winien być wokół dwóch zasadniczych obszarów działania zmierzających do realizacji celu strategicznego:

- rozwój przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu,
- rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.

Są to najważniejsze obszary problemowe do rozwiązania przez władze Gminy w latach 2004 - 2014, które winny prowadzić do:

- zmniejszenia bezrobocia, w tym bezrobocia agrarnego,
- poprawy warunków życia mieszkańców Gminy,
- rozwiązania problemów infrastrukturalnych obszarów wiejskich,
- rozwiązania problemów rolnictwa i przystosowania go do wymagań Unii Europejskiej poprzez podniesienie jego efektywności.

1. Rozwój przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu

Cele cząstkowe

1.7. Dynamizacja rynku pracy poprzez rozwijanie aktywnych programów przeciwdziałaniu bezrobociu

Zadania do realizacji:

- wsparcie lokalnych inicjatyw czasowymi formami zatrudnienia, celem bezpośredniego lub pośredniego wpływu na tworzenie i zachowanie w przyszłości miejsc pracy,
- rozwinięcie systemu szkoleń i przekwalifikowań zawodowych dorosłych,
- współpraca ze stowarzyszeniami i fundacjami organizującymi szkolenia.

Sposób realizacji:

Roboty publiczne - wykorzystanie robót publicznych do wsparcia procesu inwestycyjnego realizowanego w Gminie w ukierunkowaniu na:

- * poprawę infrastruktury technicznej i społecznej,
- * renowację istniejącej zabudowy,
- * poprawę estetyki Gminy.

Prace interwencyjne.

Objęcie tą formą zwłaszcza ludzi młodych.

Pożyczki i kredyty preferencyjne na zorganizowanie nowych miejsc pracy: w sferze działalności usługowej, drobnej działalności produkcyjnej.

Szkolenie i przekwalifikowanie osób bezrobotnych - objęcie tą formą pomocy przede wszystkim najliczniejszej grupy bezrobotnych, współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Płocku w zakresie zwiększania liczby bezrobotnych uczestniczących w kursach.

1.8. Stworzenie szans dla bezrobotnych doskonalących umiejętności zawodowe.

Zadania do realizacji:

- * współpraca z pracodawcami w organizowaniu kształcenia i doskonalenia personelu,
- * wypracowanie wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy systemu zatrudniania osób bezrobotnych o wykształceniu zawodowym oraz osób pozostających przez długi czas bez pracy.

Sposób realizacji:

Młodzi bezrobotni oraz absolwenci szkół:

- upowszechnianie we wszystkich rodzajach szkół, w tym w ostatnich klasach gimnazjów, problematyki bezrobocia oraz sposobów radzenia sobie z nim,
- aktywizacja kontaktów władz Gminy ze sferą gospodarczą, okotobiznesową, Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Powiatowym Urzędem Pracy.

Długotrwałe bezrobocie:

- utworzenie Klubu Pracy, którego zadaniem będzie przygotowanie osób bezrobotnych do skutecznego poszukiwania pracy w przypadku trudnej sytuacji materialnej,
- zapewnienie opieki społecznej,
- uściślenie współpracy z organizacjami charytatywnymi, w tym z Kościołem,
- kierowanie w pierwszej kolejności do prac interwencyjnych i robót publicznych,
- większa pomoc indywidualna ze strony Urzędu Gminy.

1.9. Promocja rozwoju przedsiębiorczości poprzez wsparcie rozwoju małych i średnich podmiotów gospodarczych

Zadania do realizacji

- zorganizowanie powszechnego doradztwa gospodarczego dla osób podejmujących lub prowadzących działalność gospodarczą,
- zwiększenie dostępu do kapitału,
- wsparcie rozwoju przedsiębiorczości

Sposób realizacji

- wspomaganie inicjatyw istniejącego ośrodka wspierania przedsiębiorczości, rozwoju i promocji,
- promowanie Gminy jako korzystnego miejsca do inwestowania,
- wydanie folderu promocyjnego Gminy,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi wspierającymi rozwój przedsiębiorczości,
- stosowanie w polityce podatkowej instrumentów ekonomicznych jak ulgi podatkowe, ułatwienia lokalowe.

1.10. Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości i Promocji

Zadania stałe, jednorazowe i współpraca.

1.11. Miejsca pracy poza rolnictwem

Zadania do realizacji

- stworzenie możliwie dużej liczby miejsc pracy poza rolnictwem.

Sposób realizacji:

- przyspieszenie procesu rozdzielania w gospodarstwach rolnych pracy bezpośrednio związanej z produkcją rolną od sfery szeroko rozumianej obsługi rolnictwa przez rozwój drobnej przedsiębiorczości produkcyjnej i usługowej,
- stworzenie systemu intensywnego wspierania drobnej przedsiębiorczości na wsi,
- połączenie rozwoju drobnej wytwórczości z zasobami surowców naturalnych w Gminie,
- propagowanie możliwości uzyskania kredytów preferencyjnych na tworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem,
- specjalizacja produkcji rolnej z ukierunkowaniem na produkty ekologiczne i ich przygotowywanie do zbycia w gospodarstwie rolnym,
- wdrażanie programów branżowych generujących miejsca pracy.

1.12. Integracja działań podmiotów zaangażowanych w aktywizację lokalnego rynku pracy.

Zadania do realizacji:

- stworzenie sieci powiązań pomiędzy poszczególnymi instytucjami: Powiatowym Urzędem Pracy - Samorządem - Pracodawcami - Instytucjami wspierania rozwoju lokalnego,
- zaangażowanie pracodawców w rozwiązywanie problemów zatrudnienia (projektując plany rozwojowe winni określać zapotrzebowanie na szkolenia i przekwalifikowania),
- inspirująca rola samorządu do rozwoju lokalnej infrastruktury oraz promowania i wspierania inicjatyw gospodarczych,

Sposób realizacji:

- zorganizowanie grupy w skład której wejdą przedstawiciele zainteresowanych stron,
- publikowanie uzgodnień i propozycji w miejscowej prasie.

2. Rozwój produktu turystycznego i agroturystyki

Uzasadnienie do założonego celu strategicznego:

Prawidłowy rozwój Gminy nierozdzielnie związany jest z ochroną środowiska naturalnego i walorami przyrodniczymi. Dbałość o środowisko naturalne stwarza szansę do projektowania długofalowego rozwoju, ale także jest elementem ochrony zdrowia i życia mieszkańców.

Cele cząstkowe:

3.1. Ochrona środowiska naturalnego i walorów przyrodniczych

Zadania do realizacji:

- wdrożenie gminnego systemu selektywnej zbiórki odpadów,
- ochrona wód,
- ochrona powietrza,
- ochrona walorów krajobrazowych oraz wypoczynkowych środowiska,
- ochrona flory i fauny,
- promocja działań proekologicznych wśród mieszkańców.

Sposób realizacji:

A. Dopracowanie i wdrożenie gminnego systemu selektywnej zbiórki odpadów.

- Działania legislacyjne (prawo gminne) dotyczące selektywnej zbiórki odpadów,
- wdrożenie możliwości wstępnej selekcji w gospodarstwach domowych,
- organizacja zbierania i wywozu,
- likwidacja dzikich wysypisk śmieci, szczególnie w terenach leśnych, drogach i nieużytkach,
- inżynieria finansowa przedsięwzięcia z uwzględnieniem środków pomocowych Unii Europejskiej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- bieżąca obsługa i monitoring systemu zagospodarowania odpadów.

B. Ochrona wód

- budowa sieci kanalizacyjnej na terenie całej Gminy wraz z oczyszczalniami ścieków i oczyszczalniami przyzagrodowymi,
- opracowanie kompleksowego programu operacyjnego i włączenie go do zadań Związku Gmin Regionu Płockiego,
- uregulowanie kwestii wywożenia ścieków komunalnych ze zbiorników wybieralnych,
- uregulowanie kwestii odprowadzania ścieków z obiektów wykorzystywanych gospodarczo.

C. Ochrona powietrza

- dbanie o wprowadzeniu na terenie Gminy wymogu stosowania metod i technologii i środków technicznych chroniących powietrze przez jednostki prowadzące działalność gospodarczą,
- zmiana technologii ogrzewania z węglowego na ekologiczne w obiektach użyteczności publicznej,
- poszukiwanie efektywnych rozwiązań mających na celu przekonanie mieszkańców Gminy do korzystania z ogrzewania gazowego,
- pomoc w uzyskiwaniu środków i kredytów preferencyjnych na zmianę systemu ogrzewania przez podmioty gospodarcze i gospodarstwa indywidualne.

D. Ochrona walorów krajobrazowych oraz wypoczynkowych środowiska i ochrona świata roślinnego.

- konserwacja drzew uznanych za pomniki przyrody i sukcesywne składanie wniosków w sprawie konserwacji drzew do Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody,
  - podjęcie inicjatywy mającej na celu uznanie za pomniki przyrody obiektów na podstawie Powszechnej Inwentaryzacji Przyrodniczej Gminy Bielsk,
  - zalesienie większych kompleksów terenu o niewielkiej przydatności rolniczej,
- E. Promocja działań proekologicznych wśród mieszkańców Gminy.
- opracowanie planu promocji i zdefiniowanie celów wraz z wykorzystaniem systemu edukacyjnego,
  - zdefiniowanie form promocji (ulotki, publikacje prasowe, nagrody,
  - wykorzystanie do działań proekologicznych Funduszy Ochrony Środowiska.
- F. Opracowanie kompleksowego planu Ekorozwoju Gminy.
- uwzględnienie w programie zagadnień dotyczących waloryzacji przyrodniczej, waloryzacji gospodarczej, oceny zagrożeń środowiska, scenariusza ekorozwoju Gminy,
  - tworzenie warunków do realizacji Programu Ekorozwoju,
  - wykorzystanie programu ekorozwoju do: biznesplanu podejmowanych przez samorząd Gminy przedsięwzięć o charakterze publicznym takich jak: oczyszczalni ścieków, zbiorników wodnych, dróg,
  - negocjacji z właścicielami zakładów przemysłowych,
  - negocjacji z przedstawicielami władz państwowych i samorządu wojewódzkiego o wysokości dotacji,
  - edukacji ekologicznej społeczności lokalnej, zarówno młodzieży jak i dorosłych.

3.2. Rolnictwo ekologiczne (birolnictwo)

Szansą dla terenów Gminy i specjalnością mogą być produkowane zboża, buraki cukrowe i ziemniaki i innych produktów rolnych. Szansa ta wynika również z dość niskiego skażenia środowiska naturalnego i stosowania przez większość gospodarstw (małych do 3 ha) niewielkich ilości nawozów sztucznych.

Rozdrobnienie agrarne i nadwyżka siły roboczej, jak i stopień chemizacji funkcjonujących gospodarstw rolnych stwarzają przesłanki do rozwoju tej dziedziny rolnictwa.

Wymaga to wielopłaszczyznowego podejścia przez władze samorządowe Gminy do realizacji tego celu częściowego strategii, zmierzającego do trwałego i wielofunkcyjnego rozwoju wsi ziemi bielskiej, tworzenia miejsc pracy dla mieszkańców wsi, poprawy jakości produkcji i dochodowości gospodarstw rolnych, aktywizacji i promocji naturalnych walorów gminy, katalizujących rozwój innych usług poza rolnictwem.

Wymagać to będzie również podnoszenia kwalifikacji kadr gminnych w zakresie zarządzania, marketingu, promocji jakości produktu ekologicznego.

Zadania do realizacji:

- włączanie i propagowanie szkoleń z zakresu rolnictwa ekologicznego prowadzonego przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego,
- wspieranie, doradztwo, organizacja i animacja grup producenckich,
- włączenie rolników, stosujących biorolnicze metody upraw do systemu kontroli i certyfikacji produktów ekologicznych w oparciu o kryteria i normy obowiązujące w Unii Europejskiej,

Sposób realizacji:

- współpraca z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego o włączeniu do tematyki szkoleń zagadnień związanych z rolnictwem,
- współpraca z Urzędem Marszałkowskim w Płocku o włączeniu terenów Gminy Bielsk preferowanych do upraw ekologicznych,
- pomoc organizacyjno - prawna dla powstających grup producenckich,
- kierowanie kadry inżyniersko - technicznej Gminy na studia podyplomowe z zakresu rolnictwa,
- nawiązanie współpracy z Centrum Informacji Europejskiej w Płocku w zakresie promocji produkcji rolnej i wyrobów ekologicznych,
- włączenie do promocji Gminy grup producentów.

3.3. Restrukturyzacja rolnictwa w kierunku dostosowania go do walorów turystycznych

Zdecydowana większość gospodarstw produkuje na samozaopatrzenie oraz sprzedaż wchodząc na rynek ze swoją produkcją. Ten typ gospodarstwa dominuje i stanowi swoisty bodziec przemian strukturalnych na wsi bielskiej. Gospodarstwa te uwalniają częściową ziemię niezbędną dla gospodarstw towarowych oraz angażują inne środki np. maszyny i urządzenia, które w tych gospodarstwach nie są właściwie wykorzystywane. Struktura i wielkość produkcji w tych gospodarstwach, dostosowana jest nie tylko do wewnętrznych potrzeb rodziny. W gospodarstwach tych dominuje tradycyjny system produkcji, jest to produkcja ekstensywna (małe nakłady rzeczowe i finansowe, duże nakłady pracy) podlegająca dużym wahaniom w zależności od przebiegu warunków agrometeorologicznych. Gospodarstwa te bardzo słabo reagują na nowe tendencje i nowe technologie produkcji w decyzjach produkcyjno – organizacyjnych, kierują się potrzebami bytowymi rodziny oraz częściowo racjonalnymi prawami gospodarki rynkowej. Ta grupa gospodarstw bardzo liczna w Gminie Bielsk odgrywa znaczącą rolę w rozwoju rolnictwa. Równocześnie ta grupa gospodarstw pozwala egzystować znacznej ilości ludzi łagodząc skutki bezrobocia. Gospodarstwa te w sumie dysponują znacznym potencjałem produkcyjnym (ziemia, siła robocza, maszyny) jednak w chwili obecnej nie decydują o poziomie i wielkości produkcji rolnej. Jest to grupa gospodarstw, w których należy także upowszechniać należy dodatkowe źródła dochodów jak drobna przedsiębiorczość.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania produkcji rolnej w Gminie Bielsk (bardzo duże rozdrobnienie, ukształtowanie terenu, rynek ziemi, przeludnienie agrarne, przywiązanie do ziemi i pracowitość miejscowej ludności), należy rozwijać i unowocześniać gałęzie i kierunki pracochłonne, dążąc do koncentracji ziemi i koncentracji produkcji.

Zadania do realizacji:

- wdrażanie i upowszechnianie intensywnego ogrodnictwa,
- upowszechnianie wysokowydajnych oraz niskonakładowych odmian zbóż, okopowych i roślin oleistych,
- upowszechnianie wapnowania gleb oraz racjonalnych zasad przechowywania i stosowania nawozów organicznych oraz stosunkowo niewysokich dawek nawozów mineralnych,
- racjonalizowanie stosowania pestycydów poprzez atestację i modernizację opryskiwaczy oraz popularyzowanie biologicznych metod zwalczania chorób i szkodników oraz właściwej agrotechniki ograniczającej zachwaszczanie pól,
- rozwijanie produkcji zwierzęcej w zakresie hodowli bydła mięsnego i trzody chlewnej,

Sposób realizacji:

- wprowadzenie do produkcji odmian i technologii przedłużających okres zbioru i sprzedaży,
- upowszechnianie integracji poziomej i pionowej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej na terenie Gminy,
- preferowanie kierunku pełnego przygotowania do handlu detalicznego (sortowanie, płukanie, ważenie, pakowanie, metkowanie, by przechwytywać wartość dodaną i tym samym zwiększać dochodowość gospodarstw),
- doskonalenie genetyczne pogłowia krów oraz krzyżowanie towarowe bydła mlecznego i mleczno - mięsnego buhajami ras mięsnych,
- doskonalenie genetyczne pogłowia trzody chlewnej i upowszechnianie inseminacji loch.

Wprowadzony do realizacji cel cząstkowy nie jest zadaniem własnym gminy, a realizowany przez Państwo i podległe mu instytucje (Ośrodki Doradztwa Rolniczego i Inspekcje Rolne).

Proces wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich jest głównym zadaniem samorządu lokalnego.

W warunkach gminy Bielsk, każdy program rozwoju rolnictwa będzie martwy, jeżeli nie będą stworzone warunki alternatywnego zatrudnienia, alternatywnych źródeł dochodu dla znacznej ilości mieszkańców.

Rozwój drobnego rolnictwa skorelowany być musi z rozwojem przedsiębiorczości oraz rozwojem obszarów wiejskich. Rozwój rolnictwa w Gminie Bielsk zależy od rozwoju gałęzi pozarolniczych.

4. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej

Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej to najistotniejszy czynnik i warunek rozwoju Gminy Bielsk. Poprzez rozwój infrastruktury nie tylko realizowane jest zaspokojenie potrzeb mieszkańców, ale jest to również wyznacznik postępu i czynnik rozwoju przedsiębiorczości zwiększający atrakcyjność inwestycyjną Gminy.

Infrastruktura i jej nasycenie w Gminie: wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie ścieków, system dróg, szkoły, placówki kulturalne, remizy - to główne determinanty prawidłowego rozwoju Gminy.

4.1. Rozwój infrastruktury technicznej

Zadania do realizacji:

- dokończenie wodociągowania Gminy,
- program kompleksowej kanalizacji Gminy,
- poprawa jakości dróg powiatowych i gminnych,
- obwodnica drogi krajowej nr 60 Kutno – Płock – Bielsk – Ciechanów – Ostrów Mazowiecka.

Sposoby realizacji:

- kompleksowe zwodociągowanie terenu Gminy: Niszczyce Pieńki, Drwały, Kędzierzyn, Zagroba, Lubiejewo, Jaroszewo Wieś, Jączewo, Kłobie,
- przygotowywanie wniosków o dofinansowanie inwestycji wodociągowych zgodnie z ustalonymi procedurami przez fundusze pomocowe i strukturalne Unii Europejskiej,
- podpisanie umowy z Wojewodą Mazowieckim i Marszałkiem Sejmiku o dofinansowanie kompleksowego wodociągowania Gminy ze środków budżetu centralnego i budżetu sejmiku województwa mazowieckiego,
- aktywizacja społeczności wiejskiej do włączenia się do współfinansowania inwestycji wodociągowania w swoich sołectwach,
- realizacja kompleksowej kanalizacji obszarów Gminy - w pierwszej kolejności w miejscowościach największych, o zwartej zabudowie, tj. w miejscowości Goślice, Ciachcin oraz Zagoty, a następnie w pozostałych miejscowościach Gminy Bielsk,
- modernizacja oczyszczalni ścieków w Bielsku,
- budowa oczyszczalni ścieków w Goślicach, Ciachcinie, Zagotach,
- przygotowanie wniosków o dofinansowanie inwestycji ze środków pomocowych i strukturalnych Unii Europejskiej,
- aktywizacja mieszkańców o włączenie się do realizacji zadania,
- modernizacja drogi krajowej nr 60 przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie,
- konsekwentne działanie samorządu Gminy w zakresie poprawy stanu dróg powiatowych i gminnych oraz dojazdowych do pól,

4.2. Infrastruktura społeczna.

Zadania do realizacji:

- Remonty, modernizacja i rozbudowa bazy do realizacji zadań z zakresu kultury,
- Rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej wraz z zapleczem sportowym i socjalnym,
- remont remizy OSP;

Sposób realizacji:

- włączenie zadań realizowanych w zakresie infrastruktury społecznej do programów pomocowych Unii Europejskiej i Banku Światowego,
- podjęcie starań o dofinansowanie ze środków budżetu centralnego inwestycji oświatowych (Wojewoda - Kurator),
- włączenie na listę rankingową Wojewody Mazowieckiego inwestycji z zakresu kultury fizycznej i turystyki i aplikowanie wniosków do Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki o współfinansowanie inwestycji.

2. Restrukturyzacja rolnictwa w kierunku dostosowania go do wymogów rynku i przetwórstwa.

Cele cząstkowe

5.1. Tworzenie warunków dla poprawy opłacalności rolnictwa.**Zadania do realizacji:**

- tworzenie warunków sprzyjających wzrostowi konkurencyjności gospodarstw rolnych,
- stworzenie warunków do rozwoju produkcji w kierunku właściwym dla małej produkcji.

Sposoby realizacji:

- wykorzystanie niskonakładowych czynników plonotwórczych (wapnowanie, nawozy zielone, płodozmian),
- intensywna promocja wybranych produktów jako miejscowej specjalności,
- szkolenia specjalistyczne dla rolników,
- integracja rolnictwa z rynkiem za pośrednictwem giełdy.

5.2. Rozwój rolnictwa ekologicznego

Szansą dla terenów gminy może być także rolnictwo ekologiczne. Szansa ta wynika z dość niskiego skażenia środowiska naturalnego i stosowania przez większość gospodarstw (małych do 3 ha) niewielkich ilości nawozów sztucznych. Rozdrobnienie agrarne i nadwyżka siły roboczej, jak i stopień chemizacji funkcjonujących gospodarstw rolnych stwarzają przesłanki do rozwoju także tej dziedziny rolnictwa. Wymaga to wielopłaszczyznowego podejścia przez władze samorządowe gminy do realizacji tego celu cząstkowego strategii, zmierzającego do trwałego i wielofunkcyjnego rozwoju wsi ziemi bielskiej, tworzenia miejsc pracy dla mieszkańców wsi, poprawy jakości produkcji i dochodowości gospodarstw rolnych, aktywizacji i promocji walorów turystycznych, katalizujących rozwój innych usług poza rolnictwem.

Zadania do realizacji:

- włączanie i propagowanie szkoleń z zakresu rolnictwa ekologicznego prowadzonego przez ODR,
- włączenie rolników, stosujących biorolnicze metody upraw do systemu kontroli i certyfikacji produktów ekologicznych w oparciu o kryteria i normy obowiązujące w UE.

Sposoby realizacji:

- współpraca z ODR w zakresie włączenia do tematyki szkoleń zagadnień związanych z rolnictwem ekologicznym,
- kierowanie kadry inżyniersko - technicznej gminy na studia podyplomowe z zakresu rolnictwa, w tym ekologicznego,
- nawiązanie współpracy z Centrum Informacji w zakresie promocji wyrobów ekologicznych,
- włączenie do promocji gminy grup producentów zdrowej ekologicznej żywności.

5.3. Utworzenie i wspieranie bazy przetwórstwa rolno - spożywczego na terenie gminy.

Obecnie na terenie gminy Bielsk właściwie nie istnieje baza przetwórstwa rolno - spożywczego. Utworzenie jej przyniesie wymierne efekty w postaci dodatkowych miejsc pracy i zmniejszenia bezrobocia, poszerzenia oferty rynkowej o przetwarzane produkty spożywcze, zwiększenie wpływów do budżetu gminy z tytułu prowadzonej na terenie gminy działalności gospodarczej.

Zadania realizacyjne:

- podjęcie działań wspierających powstawanie lokalnych zakładów przetwórstwa rolno - spożywczego,
- stworzenie sieci skupu płodów rolnych na terenie gminy.

Sposoby realizacji:

- ogólne rozpoznanie potrzeb i możliwości,
- przygotowanie terenów pod obiekty przetwórstwa rolno - spożywczego,
- wykorzystanie wolnych obiektów na terenie gminy na potrzeby działalności gospodarczej w zakresie przetwórstwa rolno - spożywczego,
- przeprowadzenie dla rolników serii szkoleń dotyczących procesów produkcji oraz wymagań prawnych związanych z tego typu działalnością gospodarczą.

5.4. Wspieranie zbiorowych form gospodarowania rolników

Na terenie gminy Bielsk gospodarstwa rolne są dość rozdrobnione. Żaden z drobnych producentów rolnych nie ma szans na partnerską współpracę z przedsiębiorstwem przetwórczym. Jeden rolnik nie jest w stanie zaspokoić złożonych potrzeb głównych rynków lokalnych i krajowych, czy też ściągnąć inwestorów dla przemysłu przetwórczego. Rolnicy specjalizujący się w określonych kierunkach produkcji rolnej powinni zrzeszać się w grupy producenckie, które są w stanie zapewnić ciągłość dostaw na rynek, wysoką jakość i dobry rozkład dostaw.

Zadania realizacyjne:

- stworzenie grup producenckich,
- wspieranie, doradztwo, organizacja i animacja grup producenckich,
- stworzenie kanałów zbytu dla wytwarzanych zbiorowo produktów.

Sposoby realizacji:

- propagowanie znaczenia wspólnych przedsięwzięć drobnych producentów rolnych,
- pomoc organizacyjno - prawna dla powstających grup producenckich,
- zachęcanie rolników do tworzenia zrzeszeń i przekonywania ich o celowości ich tworzenia poprzez stworzenie systemu szkoleń i pokazów z działalności podobnych grup w innych gminach.

Do celów strategicznych Gminy należy również zaliczyć: wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich, podniesienie jakości świadczonych usług publicznych, poprawę stanu przyrodniczego i ochrona jego zasobów.

1. Wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich	2. Podniesienie jakości świadczonych usług publicznych	3. Poprawę stanu przyrodniczego i ochrona jego zasobów
1.1. Przygotowanie przestrzeni dla nowych funkcji 1.2. Wzmocnienie infrastruktury technicznej 1.3. Zwiększenie powierzchni gospodarstw i ich konkurencyjności 1.4. Rozwój instytucji i rynku rolnego 1.5. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości 1.6. Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, drobnej wytwórczości i usług	2.1. Tworzenie warunków do powstania nowych i ochrona już istniejących stanowisk pracy 2.2. Dostosowywanie systemu edukacji do wymogów sytuacji społeczno – ekonomicznej, potrzeb rynku pracy 2.3. Tworzenie warunków do poprawy sytuacji mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa publicznego 2.4. Sprawny system ochrony zdrowia i zdrowy styl życia mieszkańców 2.5. Podniesienie świadczonych usług w zakresie pomocy społecznej 2.6. Szeroki dostęp do kultury i sportu	3.1. Zmniejszenie zanieczyszczeń emitowanych do środowiska i przeciwdziałanie degradacji środowiska 3.2. Podniesienie stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa 3.3. Ochrona przyrody i krajobrazu 3.4. Racjonalne gospodarowanie środowiskiem

Wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich

1.1. Przygotowanie przestrzeni dla nowych funkcji

Diagnoza

Teren Gminy Bielsk obciążony jest nieefektywnym ekonomicznie i strukturalnie rolnictwem. Zmiany strukturalne w rolnictwie będą wymagały finansowania z zewnątrz. Zmiany w strukturze gospodarstw i związany z tym wysoki poziom bezrobocia na terenie gminy wywołuje potrzebę tworzenia nowych miejsc pracy.

Rozwiązania

Inicjowanie zmian w planach zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych pod usługi, przemysł.

Oczekiwanie efekty

Zabezpieczenie terenów dla nowych miejsc pracy i uaktywnienie zmian w istniejących strukturach.

Opis działań

- zdefiniowanie kierunków zmian w przekształceniu wsi,
- określenie działań w realizacji zdefiniowanych przekształceń.

Sposób realizacji

- diagnozowanie rozwoju i przemian zachodzących w obszarze działań gminy (ocena działań inwestycyjnych, ruch budowlany),
- wskazywanie celów obszarowych lub strukturalnych, których realizacja winna być elementem programów rozwojowych gminy, powiatu oraz województwa
- koordynowanie (w obszarze gminy) działań ujętych w programach przekształceń strukturalnych wsi,
- inicjowanie i wspieranie działań aktywizujących przemiany na wsi.

1.2. Wzmocnienie infrastruktury technicznej

Diagnoza

Stopień zaspokojenia potrzeb w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną jest bardzo zróżnicowany w zależności od jego rodzaju. Tereny wiejskie charakteryzują się zdecydowanie uboższą infrastrukturą, co wyraźnie odbija się na ich rozwoju. Istnienie rozwiniętej infrastruktury technicznej podniesie atrakcyjność terenów dla potencjalnych inwestorów.

Rozwiązania

1.2.1. Rozwój systemów transportowych

Oczekiwane efekty

- poprawa jakości i przepustowości sieci drogowej,
- zwiększenie bezpieczeństwa drogowego.

Opis działań

- modernizacja drogi krajowej nr 60,
- aktywne wspieranie działań regionalnych na rzecz poprawy drożności drogi krajowej i dróg wojewódzkich.

Sposób realizacji

- podejmowanie inicjatyw z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad na rzecz modernizacji drogi krajowej nr 60,
- podejmowanie działań w zakresie modernizacji i utrzymania dróg gminnych,
- podejmowanie inicjatyw w celu realizacji inwestycji na drogach wojewódzkich, a zwłaszcza w zakresie komunikacji rowerowej i pieszej (na zasadach zawartych w porozumieniach),

- podejmowanie inicjatyw w zakresie realizacji inwestycji na drogach powiatowych (wraz z Zarządem Dróg Powiatowych).

1.2.2. Poprawa zaopatrzenia mieszkańców w wodę

Oczekiwane efekty

Zaspokojenie potrzeb społecznych w zakresie zaopatrzenia w wodę, stworzenie dobrych warunków dla potencjalnych inwestorów.

Opis działań

- budowa nowych i rozbudowa istniejących systemów zaopatrzenia w wodę,
- budowa studni awaryjnych.

Sposób realizacji

- pozyskiwanie środków, współpraca z innymi gminami (zwłaszcza w obszarach przygranicznych) lub związkami gmin, a także innymi instytucjami w celu dokończenia wodociągowania terenu Gminy Bielsk w celu dokończenia wodociągowania terenu gminy oraz rozbudowy i modernizacji istniejącej sieci wodociągowej,
- pozyskiwanie środków w celu budowy studni awaryjnych.

1.2.3. Budowa oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej

Oczekiwane efekty

- budowa nowych i rozbudowa istniejących systemów kanalizacyjnych,
- budowa oczyszczalni ścieków.

Opis działań

- pozyskiwanie środków, współpraca z innymi gminami (zwłaszcza w obszarach przygranicznych) lub związkami gmin, a także innymi instytucjami w celu dokonania kanalizacji terenu Gminy Bielsk oraz rozbudowy i modernizacji istniejącej sieci wodociągowej,
- pozyskiwanie środków w celu budowy oczyszczalni ścieków.

1.2.4. Budowa sieci gazowniczej

Oczekiwane efekty

- podniesienie standardu życia mieszkańców,
- zmniejszenie zanieczyszczeń emitowanych do środowiska.

Opis działań

- budowa gazociągu niskiego lub średniego ciśnienia.

Sposób realizacji

- pozyskiwanie środków w celu realizacji inwestycji.

1.2.5. Rozwijanie nowoczesnych technik komunikowania się

Oczekiwane efekty

- rozwój społeczeństwa informatycznego,
- powszechny dostęp do nowoczesnych usług telekomunikacyjnych.

Opis działań

- edukacja w erze cyfrowej,
- tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze usług teleinformatycznych,
- zapewnienie powszechnego dostępu do usług telekomunikacyjnych na obszarze gminy (dostęp do sieci internet, transmisja danych, łączność kablowa, satelitarna i cyfrowa) w ramach realizacji programu rządowego pn.: „Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce na lata 2001 – 2006”.

Sposób realizacji

- wspieranie działań promujących nowoczesne techniki telekomunikacyjne, w tym internet,
- dążenie do wprowadzenia systemu szybkiej wymiany informacji pomiędzy urzędami administracji rządowej, samorządowej i innymi podmiotami.

1.3. Zwiększenie powierzchni gospodarstw i poprawa ich konkurencyjności

Diagnoza

Teren Gminy charakteryzuje się dużym udziałem użytków rolnych, w tym największy – upraw intensywnych w strukturze zasiewów (pszenica, buraki cukrowe, kukurydza, rzepak).

Aktualnie występujące uwarunkowania w rozwiązaniach winny uwzględnić:

- wysoki udział gospodarstw dość małych obszarowo i słabych ekonomicznie,
- rozproszenie produkcji i jej jakość,
- stosunkowo wysoką obsadę trzody chlewnej w produkcji rolnej.

Rozwiązania

1.3.1. Poprawa struktury agrarnej

Oczekiwane efekty

- wzrost liczby dużych gospodarstw rolnych,
- poprawa warunków społeczno – bytowych rodzin wiejskich.

Opis działań

- renty strukturalne, przyspieszające przemiany agrarne na wsi,
- kredyty preferencyjne na zakup ziemi,
- wspieranie rolnictwa ekologicznego w gospodarstwach o niewielkim areale i potencjale produkcji rolnej.

Sposób realizacji

- upowszechnianie informacji o warunkach otrzymania renty strukturalnej,
- pomoc organizacyjna w opracowywaniu wniosków o kredyty preferencyjne na zakup ziemi.

1.3.2. Poprawa struktury agrarnej

Oczekiwane efekty

- wzrost liczby gospodarstw produkujących wysokiej jakości produkty rolne,
- wzrost konkurencyjności.

Opis działań

- wdrażanie systemu standaryzacji i jakości żywności – wprowadzanie systemu HACCP,
- prowadzenie nadzoru nad stanem zdrowotności, obrotem oraz ubojem zwierząt,
- wprowadzanie postępu biologicznego i zoologicznego,
- dostęp do szkoleń i doradztwa rolniczego,
- inicjowanie powstawania grup producenckich,
- rozpowszechnianie informacji o dostępnych środkach finansowych, kredytach, pożyczkach i programach pomocowych Unii Europejskiej,
- pomoc przy opracowywaniu wniosków o środki finansowe,
- wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego,
- organizacja szkoleń i doradztwa dla rolników podejmujących się produkcji żywności technologicznej.

Sposób realizacji

- prowadzenie nadzoru nad stanem zdrowotności, obrotem oraz ubojem zwierząt,
- inicjowanie powstawania grup producenckich,
- upowszechnianie informacji o dostępnych środkach finansowych, kredytach, pożyczkach i programach pomocowych,
- pomoc przy opracowywaniu wniosków o środki finansowe.

1.4. Rozwój instytucji i tworzenie rynku rolnego

Diagnoza

Instytucje około biznesowe w powiecie płońskim tworzy kilkanaście banków (w tym również spółdzielczych) oraz powstające grupy producenckie. Na terenie gminy Bielsk działa 1 bank spółdzielczy, natomiast nie ma zarejestrowanych grup producenckich.

Na terenie Gminy brakuje typowych spółdzielni usługowych, grup producenckich. Niesatysfakcjonująca jest ilość punktów zaopatrzenia rolnictwa, brakuje natomiast punktu skupu płodów rolnych oraz podmiotów gospodarczych w zakresie ich przetwórstwa.

W wyniku zmian polityczno – gospodarczych i przejścia z gospodarki planowej do wolnorynkowej uległy likwidacji jednostki działające w zakresie obsługi rolnictwa, a w szczególności skupu płodów rolnych. Nowo powstałe przedmioty nie zaspokajają potrzeb w tym zakresie. Brak jest dostatecznych powiązań producentów z przedsiębiorstwami przetwórczymi. Ceny na rynku, jak też podaż i popyt ulegają dużym wahaniom, powodując jego destabilizację.

Rozwiązania

1.4.1. Inspirowanie powstania samoorganizacji rolników (w tym grup producenckich)

Oczekiwane efekty

- obniżenie kosztów produkcji,
- zwiększenie dochodów z produkcji rolnej.
- powstanie grup producenckich na terenie, jako silnych partnerów dla przemysłu przetwórczego (zakłady przetwórstwa mięsa, młyny, bliskość mleczarni),

Opis działań

- podejmowanie działań na rzecz powstania grup producenckich,
- pomoc przy formułowaniu wniosków o pomoc finansową,
- upowszechnianie ustawy o grupach producenckich.

Sposób realizacji

- podejmowanie działań na rzecz powstania grup producenckich,
- pomoc przy formułowaniu wniosków o pomoc finansową,
- upowszechnianie ustawy o grupach producenckich.

1.4.2. Rozwój pozabankowych instytucji otoczenia dla przedsiębiorców

Oczekiwane efekty

- łatwy dostęp do kredytów i szkoleń wspierających przedsiębiorczość.

Opis działań

- wspieranie inicjatyw dotyczących organizacji, szkoleń i seminariów dla przedsiębiorców.

Sposób realizacji

- wspieranie inicjatyw dotyczących organizacji, szkoleń i seminariów dla przedsiębiorców.

1.5. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości

Gmina Bielsk pod względem ilości zarejestrowanych podmiotów gospodarczych zajmuje czołowe miejsce w powiecie płońskim. Małe i średnie podmioty gospodarcze deklarują dobrą i średnią kondycję finansową. Część z nich planuje rozwijać lub rozszerzać działalność poprzez modernizację, nowe inwestycje, zwiększanie zakresu produkcji lub usług.

Czynią też starania o pozyskanie kontrahentów w zakresie importu oraz eksportu. Duże firmy (Zakład Przetwórstwa Mięsa „Peklimar”, Zakład Obsługi Technicznej Przemysłu Rolno – Przetwórczego „Pek – Mont”) przygotowane są do nawiązywania współpracy zagranicznej, dysponując wyspecjalizowaną kadrą w zakresie marketingu i reklamy, posługującą się językami obcymi.

Na terenie gminy nie ma zarejestrowanych grup i stowarzyszeń producenckich, dlatego też jednym z ważnych kierunków działania władz gminy będzie tworzenie dobrego klimatu dla powstawania grup producenckich. W działaniu dużych firm dysponujących odpowiednio przygotowaną kadrą („Peklimar”) widoczne jest oddziaływanie na rynek krajowy, począwszy od znajdującego się w odległości ok. 17 km Płocka.

Należy jednak zaznaczyć, iż w chwili obecnej w podejmowanych przez Gminę Bielsk inicjatywach na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy oraz wspierania małej i średniej przedsiębiorczości dominują: organizowanie robót publicznych, prac interwencyjnych, stosowanie ulg inwestycyjnych, sprzedaż działek budowlanych. W przypadku zaistnienia konieczności oraz zainteresowania ze strony inwestorów możliwe jest: udostępnianie gruntów, lokali oraz terenów uzbrojonych w infrastrukturę techniczną na dogodnych warunkach pod nowe inwestycje i działalność gospodarczą, stosowanie ulg inwestycyjnych, inwestowanie w uzbrojenie terenów prywatnych przeznaczonych pod działalność gospodarczą.

Rozwiązania

1.5.1. Aktywna promocja ofert inwestycyjnych i walorów gospodarczych gminy

Oczekiwane efekty

- wzrost znaczenia firm w gospodarce gminy,
- wzrost zatrudnienia i zwiększenie innowacyjności firm produkcyjnych.

Opis działań

- rozwijanie działalności różnych sfer aktywności gospodarczej.
- pozyskiwanie nowych rynków zbytu dla podmiotów gospodarczych w gminie,
- efektywna współpraca z samorządami i instytucjami gospodarczymi w staraniach o nowych inwestorów oraz uzyskiwaniu preferencyjnych kredytów i ulg podatkowych,

Sposób realizacji

- skuteczna promocja ofert lokalizacyjnych oraz kooperacyjnych,
- inicjowanie współpracy z potencjalnymi partnerami gospodarczymi,
- kojarzenie partnerów gospodarczych przez giełdy,
- współpraca z wyspecjalizowanymi instytucjami i firmami,
- promocja terenów inwestycyjnych na terenach wiejskich.

1.5.2. Tworzenie warunków do kompleksowego wsparcia finansowego i merytorycznego dla małych i średnich przedsiębiorstw

Oczekiwane efekty

- rozwój pozabankowych instytucji finansowego otoczenia dla przedsiębiorców,
- ułatwianie dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania,
- prowadzenie szerokiej informacji o preferencyjnych kredytach, pożyczkach na rozpoczęcie lub rozwinięcie działalności gospodarczej.

Sposób realizacji

- tworzenie systemu informacji o dostępnym wsparciu finansowym i doradczym,
- tworzenie systemu zachęt dla inwestorów i przedsiębiorców działających na terenie gminy,
- wspieranie doradztwa w zakresie rozwoju firm otoczenia biznesu.

1.5.3. Kreowanie korzystnego klimatu dla dalszego rozwoju lokalnych firm oraz przyciągania inwestorów zagranicznych

Oczekiwane efekty

- powstawanie nowych podmiotów gospodarczych,
- pozyskiwanie zewnętrznych inwestorów dla rozwoju gminy,
- pozyskiwanie nowych rynków zbytu dla przedsiębiorców.

Opis działań

- wspieranie działań na rzecz wypracowania spójnego i efektywnego systemu preferencji podatkowych dla firm rozwijających działalność gospodarczą oraz tworzących nowe miejsca pracy,
- inicjowanie działań służących przyspieszeniu procedur administracyjnych dla rozpoczynających działalność gospodarczą oraz zakupu gruntów pod nowe inwestycje.

Sposób realizacji

- prowadzenie akcji informacyjnej dotyczącej planowanych inwestycji w internecie, lokalnych mediach oraz wydawnictwach

1.6. Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, drobnej wytwórczości i usług

Diagnoza

Gmina Bielsk jest w powiecie płockim jednym z głównych producentów płodów rolnych, które stanowią surowiec dla przemysłu rolno – spożywczego. Główne płody to zboża, buraki cukrowe, ziemniaki, mleko oraz żywiec wieprzowy. Na terenie Gminy Bielsk nie występują zakłady przetwórstwa zboża (poza młynami), buraków cukrowych, ziemniaków oraz mleka. Występują natomiast dwa zakłady przetwórstwa mięsa: Zakład Przetwórstwa Mięsa „Peklimar” w Umieninie oraz

Zakład Mięсны „Carpexim” w Gilinie. Zakłady te wymagają nakładów środków finansowych na rozwój, modernizację i rozbudowę oraz dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej.

Rozwiązania

1.6.1. Dostosowanie przemysłu mięsnego do wymogów Unii Europejskiej i prawidłowe funkcjonowanie w strukturach unijnych

Oczekiwane efekty

- istniejące zakłady będą się modernizować i rozwijać by stać się konkurencyjne na rynku Unii Europejskiej

Opis działań

- kompletne wdrożenie i prawidłowe funkcjonowanie systemu oceny zwierząt rzeźnych EUROP.
- utrzymanie i nadzór na prawidłowością systemu standaryzacji i jakości żywności – analizy zagrożeń zdrowotnych i krytycznych punktów kontroli – HACCP,

Sposób realizacji

- wspieranie zakładów podejmujących się działań dostosowawczych oraz działających w strukturach unijnych.

1.6.2. Wspieranie przedsiębiorczości w zakresie przetwórstwa rolno – spożywczego i tworzenia nowych zakładów pracy

Oczekiwane efekty

- rozwój przetwórstwa płodów rolnych.

Opis działań

- modernizacja istniejących zakładów,
- podejmowanie działań na rzecz utrzymania istniejących zakładów przetwórczych,
- podejmowanie działań na rzecz powstawania nowych zakładów przetwórczych.

Sposób realizacji

- wspieranie działań na rzecz utrzymania i dalszego rozwoju istniejących zakładów przetwórczych,
- wspieranie działań na rzecz modernizacji istniejących zakładów, ze szczególnym uwzględnieniem zakładów przetwórstwa mięsa.

2. Podniesienie jakości świadczonych usług publicznych

2.1. Tworzenie warunków do powstania nowych i ochrona już istniejących stanowisk pracy

Diagnoza

O poziomie życia mieszkańców w dużej mierze decyduje możliwość swobodnego podejmowania zatrudnienia. Zatrudnienie decyduje o warunkach życia mieszkańców. Gmina Bielsk jest gminą typowo rolniczą, które stanowi główne źródło utrzymania znacznej części mieszkańców Gminy Bielsk.

Rozwiązania

2.1.1. Tworzenie korzystnych warunków do powstawania nowych miejsc pracy i ochrony już istniejących

Oczekiwane efekty

- podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy;
- wspieranie procesu rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw;
- zwiększenie dostępności do informacji o różnych źródłach finansowania rozwoju przedsiębiorczości.

Opis działań

- tworzenie nowych terenów inwestycyjnych pod działalność gospodarczą;
- eliminowanie ograniczeń administracyjnych i społecznych;
- opracowywanie materiałów informacyjnych.

Sposób realizacji

- przeznaczanie gruntów na tereny pod działalność gospodarczą, usługi, itp.;
- upowszechnianie idei zarządzania przez jakość;
- opracowywanie materiałów informacyjnych dla firm i instytucji.

2.2. Dostosowanie systemu edukacji do wymogów sytuacji społeczno – ekonomicznej, potrzeb rynku pracy oraz wyzwań współczesności

Diagnoza

Najważniejszym założeniem reformy systemu edukacji wprowadzonej w 1999 roku było wyrównanie szans w dostępie do edukacji na każdym jej poziomie i zwiększanie procentowego wskaźnika młodzieży uzyskującej średnie i wyższe wykształcenie.

Do głównych uwarunkowań rozwoju edukacji w gminie należą:

- niewystarczająca ilość środków finansowych znajdujących się w dyspozycji gminy;
- niż demograficzny powodujący zmniejszenie liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach;
- wzrost zagrożeń i powstawanie grup ryzyka wśród młodzieży.

Ilość dzieci urodzonych w latach 1997 – 2003 w rozbiciu na poszczególne placówki oświatowe

Wyszczególnienie	Rocznik						
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
<i>Obwód Szkoły Podstawowej w Ciachcinie</i>							
Ciachcin	2	1	3	2	1	1	2
Ciachcin Nowy	5	4	2	6	3	8	1
Kuchary – Jeżewo	3	2	6	6	3	2	4

Drwały	1	1	1	3	0	0	0
Goślice	5	5	4	3	5	4	2
Konary	1	1	0	2	1	1	0
<i>RAZEM</i>	<i>17</i>	<i>14</i>	<i>16</i>	<i>23</i>	<i>13</i>	<i>16</i>	<i>9</i>
<i>„Mała Szkoła” prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Tchórz</i>							
Tchórz	4	3	5	1	3	2	3
Żukowo	3	1	0	1	0	1	0
<i>RAZEM</i>	<i>7</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
<i>Obwód Szkoły Podstawowej w Zagotach</i>							
Zagoty	9	3	7	5	5	8	3
Umienino	1	0	1	1	0	0	2
Pęszyno	0	0	1	0	1	1	0
Umienino Łubki	3	2	0	1	0	1	0
Jączewo	0	1	1	0	0	0	0
Kędzierzyn	1	0	1	0	1	1	1
Sękowo (do Nr 12)	0	0	0	0	0	0	0
Niszczycze	3	1	2	2	2	3	0
Strusino	0	0	1	0	0	0	0
<i>RAZEM</i>	<i>17</i>	<i>7</i>	<i>14</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>14</i>	<i>6</i>
<i>Obwód Szkoły Podstawowej w Machcinie</i>							
Machcino	2	2	1	3	1	2	2
Machcinko	2	0	1	0	0	0	0
Sękowo (od Nr 12)	3	2	0	2	1	0	2
Niszczycze Pieńki	0	1	0	0	1	0	0
<i>RAZEM</i>	<i>7</i>	<i>5</i>	<i>2</i>	<i>5</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>4</i>
<i>Obwód Szkoły Podstawowej w Zagrobie</i>							
Zagroba	2	2	3	1	3	1	0
Jaroszewo Biskupie	2	4	0	1	2	3	3
Jaroszewo Wieś	0	2	2	1	2	0	0
Smolino	3	1	1	0	2	2	3
Kleniewo	2	1	5	1	1	2	1
Lubiejewo	0	0	1	0	2	2	0
<i>RAZEM</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>12</i>	<i>4</i>	<i>12</i>	<i>10</i>	<i>7</i>
<i>Obwód Szkoły Podstawowej w Leszczynie Szlacheckim</i>							
Leszczyn Szlachecki	4	1	6	4	0	2	3
Leszczyn Księży	6	2	4	1	2	1	3
Józinek	4	3	4	1	3	4	3
<i>RAZEM</i>	<i>14</i>	<i>6</i>	<i>14</i>	<i>6</i>	<i>5</i>	<i>7</i>	<i>9</i>
<i>Obwód Szkoły Podstawowej w Bieleku</i>							
Bielsk	27	34	21	21	22	36	33
Gilino	1	3	4	4	2	7	6
Rudowo	0	3	3	2	2	3	2
Dębsk	3	3	2	3	2	2	6
Dziedzice	1	2	1	0	1	0	2
Ułtowo	3	1	3	1	3	5	1
Bolechowice	0	2	2	0	1	1	0
Kłobie	2	2	1	1	1	0	0
Cekanowo	6	1	2	2	3	3	1
<i>RAZEM</i>	<i>43</i>	<i>51</i>	<i>39</i>	<i>34</i>	<i>37</i>	<i>57</i>	<i>51</i>
<i>Obwód Szkoły Podstawowej w Śmiłowie</i>							
Śmiłowo	0	2	2	0	0	0	0
Tłubice	5	7	3	2	5	4	3
Szewce	1	1	1	0	3	1	0
Giżyno	3	1	0	3	2	3	2
Zakrzewo	0	1	1	0	1	2	2
<i>RAZEM</i>	<i>9</i>	<i>12</i>	<i>7</i>	<i>5</i>	<i>11</i>	<i>10</i>	<i>7</i>
OGÓŁEM W GMINIE	127	118	111	87	98	117	96

Kwestia kosztów kształcenia dzieci staje się dla wielu rodzin w gminie coraz poważniejszym problemem.

Rozwiązania

2.2.1. Wypełnienie przez szkoły podstawowe i gimnazja wymogów stawianych przez reformę edukacji

Oczekiwane efekty

- poprawa warunków i podniesienie jakości szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego.

Opis działań

- ustawiczne kształcenie kadry pedagogicznej.

Sposób realizacji:

- współpraca z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Płocku w zakresie kształcenia ustawicznego Nauczycieli;
- wspieranie intensyfikacji nauki języków obcych i informatyki;
- tworzenie warunków w celu pozyskiwania nauczycieli o wysokich kwalifikacjach zawodowych oraz stosujących nowoczesne metody nauczania,
- wykorzystanie bazy i zaplecza intelektualnego gminy;
- systematyczne wykorzystywanie w procesie dydaktycznym dostępu do internetu oraz nowoczesnych pomocy naukowych;
- inicjowanie zajęć pozalekcyjnych.

2.3. Tworzenie warunków do poprawy obsługi mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa

Diagnoza

Jednym z podstawowych czynników wpływających na bezpieczeństwo obywateli są np. przestępczość oraz patologie społeczne.

Bezpieczeństwo publiczne, jako jeden z zasadniczych elementów zbiorowych potrzeb społeczeństwa jest wspólnym celem administracji rządowej, samorządowej oraz różnego rodzaju organizacji i instytucji oraz samych obywateli.

Rozwiązania

2.3.1. Wdrożenie programu przeciwdziałania przestępczości i patologiom społecznym

Oczekiwane efekty

- poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego.

Opis działań

- budowa chodników, modernizacja dróg, remonty i konserwacja;
- diagnozowanie źródeł powstawania zagrożeń w celu określenia programów ich zapobiegania;
- zacieśnienie współpracy Gminy z Policją i społeczeństwem oraz Policji ze społeczeństwem;
- organizowanie spotkań z dziećmi i młodzieżą – profilaktyka uzależnień;
- organizowanie spotkań z mieszkańcami gminy na temat zagrożeń i sposobów przeciwdziałania przestępczości i patologiom społecznym.

Sposób realizacji

- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zwalczanie przestępstw, wykroczeń i zjawisk kryminogennych;
- stworzenie warunków dla zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- współpraca z Policją w celu zwiększenia liczby patroli policyjnych.

2.4. Sprawny system ochrony zdrowia i zdrowy styl życia mieszkańców

Diagnoza

Gmina Bielsk jest właścicielem terenu oraz budynków w których zlokalizowane są Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Bielsku oraz Żągotach.

Do gmin należy realizacja programu promocji i profilaktyki zdrowia poprzez istniejące zakłady opieki zdrowotnej oraz akcję informacyjną zatrudnionej tam profesjonalnej kadry medycznej. Jednak niewielkie środki budżetu gminy nie pozwalają na prowadzenie akcji prozdrowotnych. Aktywność w tym zakresie koncentruje się głównie wokół profilaktyki stomatologicznej, alkoholizmu i higieny osobistej podejmowanych przez lekarzy i nauczycieli.

W perspektywie konieczne byłoby organizowanie, podczas imprez odbywających się na terenie gminy, tzw. „białych niedziel, wzmocnienie edukacji prozdrowotnej i profilaktyki chorób oraz prowadzenie szerokiej informacji o stanie zdrowia i zapobiegania chorobom cywilizacyjnym wśród mieszkańców gminy.

Rozwiązania

2.4.1. Poprawa jakości świadczonych usług medycznych

Oczekiwane efekty

- zwiększenie dostępności, ciągłości i kompleksowości świadczeń zdrowotnych.

Opis działań

- analiza potrzeb zdrowotnych populacji objętej opieką,
- zwiększenie dostępności do wysokospecjalizowanej diagnostyki i terapii chorób.

Sposób realizacji

- informacje o stanie zdrowia mieszkańców na łamach lokalnej prasy,
- współpraca z powiatem oraz różnymi firmami i instytucjami w zakresie dostępności do wyspecjalizowanej diagnostyki.

2.4.2. Skuteczna edukacja zdrowotna oraz promocja zdrowia

Oczekiwane efekty

- poprawa stanu zdrowia mieszkańców Gminy,
- wykreowanie mody na sport i życie bez nałogów

Opis działań

- edukacja zdrowotna – szczególnie wśród dzieci i młodzieży,
- profilaktyka uzależnień (alkoholizm, palenie tytoniu, narkotyki),

- działalność edukacyjno – informacyjna w zakresie promowania zdrowego stylu życia (sport, ruch),
- upowszechnianie wiedzy o zdrowym stylu życia.

Sposób realizacji

- pozyskiwanie informacji o stanie zdrowia mieszkańców z kompetentnych jednostek organizacyjnych,
- inspirowanie działań promujących zdrowy styl życia,
- pozyskiwanie środków pozabudżetowych na promocję zdrowego stylu życia,
- wdrażanie programów prozdrowotnych przez wyspecjalizowane instytucje zdrowia,
- wspierania i inicjowanie organizowania badań profilaktycznych,
- prowadzenie działalności informacyjnej (ulotki, spotkania),
- wspieranie, inicjowanie oraz organizowanie prozdrowotnych działań profilaktycznych wśród mieszkańców gminy.

2.5. Podniesienie jakości świadczonych usług publicznych w zakresie pomocy społecznej

Diagnoza

Dość dużym problemem występujących na terenie Gminy Bielsk jest znaczne zubożenie społeczeństwa oraz konieczność organizowania pomocy społecznej dla rodzin – zwłaszcza biednych i wielodzietnych. Rodziny wielodzietne oraz osoby i rodziny znajdujące się w kryzysie finansowym wymagają wszechstronnej pomocy ze strony Gminy oraz różnego rodzaju instytucji. Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) mieszczący się w Bielsku przy ulicy Płockiej. Działalność GOPS finansowana jest z dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa oraz środków własnych Gminy.

Rozwiązania

- poprawa obsługi osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej oraz będących w kryzysie,
- poprawa obsługi rodzin wielodzietnych.

Opis działań

- usprawnienie obsługi osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,
- usprawnienie obsługi rodzin wielodzietnych.

Sposób realizacji

- współpraca ze służbą zdrowia, placówkami oświaty i kultury oraz innymi instytucjami i organizacjami w celu poprawy obsługi i pomocy dla osób i rodzin będących w trudnej sytuacji materialnej, rodzin wielodzietnych i znajdujących się w kryzysie.

2.6. Szeroki dostęp do kultury i sportu

Zagrożenia związane z utratą tożsamości kulturalnej jest szczególną troską samorządów. Z powodu braku powiatowej instytucji kultury znacząca rola przypada stowarzyszeniom oraz samorządom. Aktywność kulturalna wspólnot lokalnych skupia się wokół działających w gminie instytucji: ośrodka kultury oraz bibliotek. Sport natomiast jest najbardziej rozpowszechnionym sposobem aktywności wpływającym na postawę człowieka. Ważne jest rozwijanie zamiłowań do aktywności fizycznej.

Na terenie gminy Bielsk działa jeden Gminny Ośrodek Kultury (GOK) oraz trzy biblioteki: w Bielsku, Ciachcinie i Zagotach. Swoją siedzibę ma również jeden klub sportowy: Ludowy Klub Sportowy „ZRYW” w Bielsku, LZS „Victoria” w Cekanowie, Uczniowski Klub Sportowy w Ciachcinie, Niezależne Towarzystwo Wędkarskie „Robinson” w Bielsku, a także działający przy GOK w Bielsku klub brydża sportowego „GOK card`s” biorący udział w rozgrywkach I i III ligi brydża sportowego.

Rozwiązania

- wzbogacanie oferty kulturalnej i sportowej,
- podniesienie jakości usług kulturalnych.

Opis działań

- ścisła współpraca i finansowe wsparcie działalności podejmowanej przez Gminny Ośrodek kultury, w tym również mającej na celu zachowanie polskiego i lokalnego dziedzictwa narodowego,
- edukacja kulturalna społeczeństwa,
- wsparcie finansowe i rozwój klubów sportowych działających na terenie gminy.

Sposób realizacji

- promocja tradycji i wydarzeń oraz osiągnięć kulturalnych i sportowych gminy,
- współpraca i wsparcie gminnego ośrodka kultury, klubów sportowych z terenu gminy oraz bibliotek,
- współpraca z Książnicą Płocką, stowarzyszeniami kulturalnymi i ekologicznymi, Powiatowym Zrzeszeniem Ludowe Zespoły Sportowe,
- realizacja zadań z zakresu kultury i kultury fizycznej,
- cykliczna organizacja imprez o charakterze lokalnym (np. dożynki gminne, „Dni Bielska”), a także imprez o charakterze ponadgminnym (np. dożynki powiatowe, zawody brydżowe o Puchar Starosty Płockiego).

3. Poprawę stanu przyrodniczego i ochrona jego zasobów

3.1. Zmniejszenie zanieczyszczeń ewakuowanych do środowiska oraz przeciwdziałanie degradacji środowiska

Diagnoza

Środowisko naturalne na skutek silnego rozwoju cywilizacyjnego oraz wieloletnich zanieczyszczeń jest w dość znacznym stopniu zdegradowane. Duże problemy związane są z zagospodarowaniem odpadów komunalnych i innych niż komunalne. Odpady komunalne z terenu gminy odbierane są przez firmy: Rethman (dawniej Lobbe) oraz SITA Płocka Gospodarka Komunalna – obydwie firmy z Płocka, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej z Drobin. Odpady komunalne wywożone są na składowisko odpadów w Kobiernikach – zarządzane przez Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych oraz na składowisko w Cieszewie, gm. Drobin zarządzane przez ZGKiM w Drobinie. Na terenie prowadzona jest także selektywna zbiórka surowców wtórnych (makulatura, tworzywa, szkło) w pojemniki o pojemności 1 100 l, które odbierane są przez SITA Płocka Gospodarka Komunalna w Płocku oraz selektywna workowa zbiórka odpadów metodą „u źródła” – worki odbierane są nieodpłatnie przez Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „SO” z Miszewa Murowanego. Padlina z terenu gminy odbierana jest przez zbiornicę odpadów w miejscowości Pólka – Raciąż, gm. Raciąż, a odpady medyczne powstające na terenie gminy – do spalarni Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Płocku. Poważnym problemem gminy są również „dzikie wysypiska śmieci”.

Poważnym problemem są zanieczyszczenia wód będących głównym źródłem zaopatrzenia mieszkańców oraz zakładów przemysłowych w wodę. Głównymi źródłami zagrożeń jakości wód na terenie Gminy Bielsk należy zaliczyć:

- ścieki komunalne i przemysłowe - w tym także z obszarów nie wyposażonych w infrastrukturę techniczną przeznaczoną do odprowadzania i oczyszczania ścieków. Długość sieci wodociągowej kilkakrotnie przewyższa długość sieci kanalizacyjnej, a zbiorniki bezodpływowe są często nieszczelne – ścieki wywożone z nich często trafiają na pola (lub inne miejsca) zamiast do oczyszczalni,
- zanieczyszczenia obszarowe – wynikające z nieprawidłowego stosowania nawozów (mineralnych i organicznych) oraz środków ochrony roślin.

Na terenie gminy nie występuje poważne zanieczyszczenie powietrza oraz przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu – głównym źródłem występowania tych czynników jest przebiegająca przez teren gminy droga krajowa nr 60 Kutno – Płock – Bielsk – Ciechanów – Ostrów Mazowiecka.

Konieczne jest zatem stworzenie warunków do prawidłowego korzystania ze środowiska przez społeczeństwo oraz egzekwowanie przepisów prawa w stosunku do korzystających ze środowiska.

Rozwiązania

3.1.1. Usprawnienie gospodarki odpadami

Oczekiwane efekty

- zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów;
- funkcjonowanie sprawnego systemu unieszkodliwiania odpadów.

Opis działań

- likwidacja „dzikich wysypisk”,
- rozwój systemu segregacji odpadów oraz udział w budowie międzygminnego punktu recyklingu odpadów,
- rozwój systemu zbiórki i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych.

Sposób realizacji

- uświadamianie mieszkańców poprzez ulotki, prasa lokalna, pisma o sposobach postępowania z odpadami, w tym również komunalnymi i niebezpiecznymi,
- współpraca z różnymi firmami i instytucjami prowadzącymi działalność w zakresie selektywnej zbiórki odpadów oraz odpadów niebezpiecznych,
- prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych wśród mieszkańców gminy.

3.1.2. Poprawa jakości wód

- dobra jakość wód, w tym również podziemnych,
- zabezpieczenia dla ludności dobrej jakości wody do picia.

Opis działań

- budowa sieci kanalizacyjnej i nowych oczyszczalni ścieków,
- rozbudowa i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków,
- rozbudowa istniejącej sieci kanalizacyjnej,
- ochrona ujęć wód,
- dokończenie wodociągowania terenu gminy (budowa wodociągów w miejscowościach nie posiadających sieci wodociągowych),
- likwidacja „dzikich” składowisk odpadów,
- budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków.

Sposób realizacji

- likwidowanie niekontrolowanych zrzutów ścieków do wód i gruntu,
- likwidowanie „dzikich” składowisk odpadów,
- zabezpieczenie środków w budżecie gminy oraz pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych (np. budżet centralny, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Urząd Marszałkowski, SAPARD, PHARE i inne),

3.2. Podniesienie stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa

Diagnoza

Ważny wpływ na środowisko naturalne i ochronę jego zasobów ma stan świadomości ekologicznej społeczeństwa.

3.2.1. Realizacja edukacji ekologicznej społeczeństwa

Oczekiwane efekty

- wyższy stan świadomości ekologicznej społeczeństwa,

- dbałość o środowisko naturalne.

Opis działań

- prowadzenie równych form edukacji ekologicznej społeczeństwa na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego oraz przeciwdziałania jego degradacji,
- współpraca z Regionalnym Centrum Edukacji Ekologicznej, Ligą Ochrony Przyrody, Polskim Związkiem Łowieckim i innymi instytucjami,
- wdrożenie systemu informacji o środowisku i jego ochronie,
- popularyzacja wiedzy ekologicznej wśród społeczeństwa gminy.

Sposób realizacji

- inicjowanie, wspieranie i organizowanie działań służących kształtowaniu świadomości ekologicznej mieszkańców,
- udział gminy, szkół, sołectw i innych instytucji w szkoleniach z zakresu wiedzy ekologicznej,
- udział w imprezach propagujących zachowania proekologiczne, np.: Dni Ziemi, Sprzątanie Świata, organizowanie akcji Sprzątania Gminy,
- współdziałanie z różnymi instytucjami w celu podniesienia wiedzy ekologicznej społeczeństwa,
- wdrożenie systemu informacji o środowisku i jego ochronie.

3.3. Ochrona przyrody i krajobrazu

Lasy na terenie gminy zajmują powierzchnię około 500 ha, co stanowi około 4% powierzchni Gminy i jest niższa od średniej powiatowej (ok. 19,7%), średniej wojewódzkiej oraz krajowej. Krajobraz na terenie gminy jest dość mało urozmaicony.

Oczekiwane efekty

- zwiększenie lesistości,
- poprawa jakości życia mieszkańców.

Opis działań

- zalesianie przez mieszkańców, administrację lasów, Gminę i inne instytucje (np. szkoły) gruntów marginalnych (np. podmokłych, stoki, V i VI klasy bonitacyjnej i innych).

Realizacja działań

- zalesianie gruntów rolniczo nieprzydatnych – różnorodność gatunkowa drzew.

3.3.1. Działania na rzecz ochrony walorów krajobrazu rolniczego, przyrodniczego i kulturowego

Oczekiwane efekty

- zachowanie naturalnego krajobrazu rolniczo – przyrodniczego,
- osiągnięcie postęp w społecznej wrażliwości na zagrożenia kształtowania krajobrazu

Opis działań

- ochrona przed zniszczeniem krajobrazu rolniczo – przyrodniczego,
- szukanie inwestorów dla objęcia ochroną parków podworskich,
- edukacja ekologiczna społeczeństwa.

Sposób realizacji

- współpraca z WODR O/Płock i innymi instytucjami w zakresie edukacji ekologicznej,
- współpraca z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

3.4. Racjonalne gospodarowanie środowiskiem

Diagnoza

Środowisko przyrodnicze gminy podatne jest na degradację, dlatego racjonalne gospodarowanie jest zadaniem decydującym o jego ochronie. Opady deszczu na terenie gminy wynoszą około 500 – 550 mm rocznie. Na terenie gminy Bielsk przeważają gleby dobre, co powoduje, iż zagrożenie erozją jest niewielkie. Przydatne są bez żadnych ograniczeń do upraw rolnych.

Rozwiązania

3.4.1. Racjonalna gospodarka wodna

Oczekiwane efekty

- mniejsze zużycie wody.

Opis działań

- podniesienie sprawności systemów zaopatrzenia mieszkańców i przedsiębiorstw w wodę,
- ograniczenie strat wody.

Sposób realizacji

- modernizacja i remonty urządzeń zaopatrzenia mieszkańców w wodę,
- współpraca z WZMiUW w zakresie ulepszenia systemu oczyszczania i konserwacji istniejących rowów melioracyjnych.

Duże znaczenie w rozwoju gospodarczym w obecnej sytuacji społeczno – gospodarczej ma aktywność społeczna. Efektywność gospodarowania uzależniona jest w znacznej mierze od czynnika ludzkiego. Aby uzyskać określony kierunek rozwoju gminy konieczne jest nadanie temu procesowi nadać odpowiedni kierunek.

Uzyskanie oczekiwanych postaw społecznych możliwe jest dzięki budowie wzajemnego porozumiewania się i sprzyjania procesom integracyjnym.

Współpraca z sąsiednimi gminami, powiatem, sejmikiem województwa mazowieckiego i jednostkami wojewódzkimi dają szansę na prawidłowy rozwój gminy oraz spełnienie założeń.

Ważnymi celami do osiągnięcia należeć będą także: pobudzenie aktywności społecznej i zwiększenie efektywności przekształceń strukturalnych. Dlatego też konieczne będzie: budowanie systemu komunikowania się ze społecznością lokalną, aranżacja lobbingu oraz kreowanie wizerunku gminy. Możliwe to będzie dzięki opracowaniu i wdrożeniu mechanizmów dwustronnej komunikacji pomiędzy samorządem i mieszkańcami gminy, współdziałanie w zakresie popularyzacji i aktywizacji środowiska i usprawnienie współpracy z mediami.

W celu aktywizacji współpracy instytucjonalnej konieczne będzie zaktywizowanie wyspecjalizowanej kadry dla budowania potencjału gospodarczego i intelektualnego oraz rozwinięcie współpracy ze środowiskiem gospodarczym i innymi instytucjami. Konieczna będzie współpraca w zakresie planowania, projektowania i realizacji zadań (w tym również o zasięgu ponadgminnym); aktywne współdziałanie z gminami, władzami powiatu, samorządem województwa i administracją rządową; inicjowanie i wspieranie nowych form oddziaływania na procesy rozwoju. W celu zwiększenia roli pozainstytucjonalnych aktywności społecznych w życiu gospodarczym i społecznym należało będzie budować różne formy współpracy z organizacjami pozarządowymi w problemach rozwoju gminy oraz wymiana doświadczeń. Realizacja tego celu będzie wymagała między innymi monitorowania wszelkich inicjatyw i aktywności oraz wykorzystywania ich w rozwoju gminy.

Zagrożenia realizacji celów strategicznych

Do czynników zagrażających realizację podjętych przez samorząd Gminy celów strategicznych do realizacji zaliczyć należy:

- brak kapitału inwestycyjnego, szczególnie wśród społeczności wiejskiej,
- lęk społeczny przed zachodzącymi zmianami i koniecznością ich przeprowadzenia oraz lek przed integracją z Unią Europejską,
- brak polityki rolnej Państwa i gwarancji stabilnej dochodowości gospodarstw rolnych,
- trudny do szybkiej poprawy stan sanitarny Gminy,
- konserwatywny stosunek do zmian w rolnictwie i szukania alternatywnych źródeł dochodu,
- brak dostępności i wiedzy o kredytach preferencyjnych i skomplikowane procedury bankowe ich uzyskania.

Korzyści z planowanego strategicznego rozwoju:

- plan strategiczny rozwoju został opracowany po szerokiej konsultacji ze społecznością lokalną (ankiety, sondaże, zebrania wiejskie),
- rozwój gospodarczy Gminy spowoduje, że ludzie wykształceni będą tworzyć trzon lokalnej społeczności, inwestować i będą siłą napędową rozwoju Gminy,
- rozwój gospodarczy zmniejszy bezrobocie, co spowoduje wzrost poziomu życia mieszkańców,
- ulegną polepszeniu warunki edukacji i poziom edukacji młodzieży wiejskiej,
- poprawią się warunki wypoczynku, a inwestycje w zakresie turystyki spowodują zmniejszenie bezrobocia,
- zachowane zostaną istniejące walory przyrodnicze Gminy,
- poprawi się stan czystości wód,
- poprawi się stan środowiska naturalnego,
- nastąpi wzrost liczby małych i średnich przedsiębiorstw i osób prowadzących działalność gospodarczą na własny rachunek,
- nastąpi rozwój sektora usług,
- promocja Gminy będzie czynnikiem przyciągania inwestorów z zewnątrz,
- grunty o małej przydatności rolniczej zostaną zalesione,
- poprawi się jakość dróg powiatowych i gminnych,
- zwiększy się stan bezpieczeństwa na drodze krajowej nr 60 poprzez wybudowanie obwodowej miejscowości Bielsk,
- rozwiązana zostanie kompleksowo: dokończenie wodociągowania i kanalizacja obszarów wiejskich Gminy,
- poprawi się koniunktura gospodarcza Gminy.

Znaczenie szans i zagrożeń ma istotne znaczenie, bowiem wiele czynników zewnętrznych znajduje się poza lokalną kontrolą. Społeczność Gminy ma niewielki wpływ (lub nie ma żadnego wpływu) na zmiany ogólnopolskich przepisów prawnych dotyczących różnych dziedzin społeczno – gospodarczych oraz finansów publicznych. Często zmiany te wpływają nie tylko na sposób działania samorządów, lecz również na całe lokalne środowisko. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej będzie się wiązać się będzie z ostrzejszymi regulacjami w różnych dziedzinach naszego życia (np. rolnictwo, ochrona środowiska).

Analiza szans i zagrożeń jest bardzo istotna by móc określić, czy zdarzenia te są czymś, co można wykorzystać, lub czego można uniknąć, a także czy istnieje możliwość wpłynięcia na ich skutki. Niekiedy wydarzenie zewnętrzne może być jednocześnie szansą i zagrożeniem.

Najważniejszymi szansami dla gminy Bielsk, według przeprowadzonej analizy, mogą być:

- sprzyjające warunki dla rozwoju rolnictwa: dobra jakość gleb, bliskość rynków zbytu żywności, dostateczna infrastruktura i kultura agrarna,
- wystarczające zasoby wodne,
- potencjalne funkcje transportowe drogi krajowej nr 60,
- podaż siły roboczej i możliwości podnoszenia kwalifikacji,
- popyt na produkty przemysłowe, rzemieślnicze i usługi materialne (bliskość Płocka),
- niewielka emisja zanieczyszczeń pyłowo – gazowych, dobry stan jakości powietrza,
- bliskość aglomeracji wielkomiejskich (Warszawy, Łodzi, bliskość Płocka).

Zagrożeniami dla rozwoju mogą być następujące czynniki:

- rosnące bezrobocie i niskie dochody mieszkańców, utajone bezrobocie na wsi,
- tradycyjna, mało konkurencyjna struktura produkcji rolniczej,
- niedostatek środków finansowych w samorządzie i inwestycji stymulujących zmiany strukturalne,
- trudna dostępność do środków pomocowych,
- duża liczba gospodarstw mało obszarowo i słabych ekonomicznie oraz brak alternatywnych źródeł dochodów ludności wiejskiej,
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura techniczna (drogi utwardzone, kanalizacja, oczyszczalnie), brak dostatecznie wykształconych ciągów transportowych,
- niedostateczna ilość terenów rozwojowych,
- brak punktów skupu płodów rolnych, zakładów przetwórczych,
- rozproszenie osadnictwa,
- niski poziom wykształcenia i przedsiębiorczości mieszkańców, zbyt powolne dostosowywanie struktur wykształcenia do wyzwań rynku,
- niskie poczucie bezpieczeństwa publicznego,
- niezadowalająca jakość wód,
- niski stopień dbałości ludności o podstawowe zasoby środowiska (regulacje stosunków wodnych, odprowadzanie ścieków, usuwanie odpadów, zadrzewienia i zalesienia, ład przestrzenny),
- spadek atrakcyjności produkcji rolnej w Polsce,
- dekapitalizacja dworców i parków podworskich,
- brak zainteresowania lokowaniem kapitału przez potencjalnych inwestorów.

Rozdział V. Finansowanie zadań związanych z realizacją strategii**I. Zadania własne samorządu***Infrastruktura techniczna**Zaopatrzenie w wodę (w tys. zł)*

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Koszt</i>
Niszczycze Pieńki	2005	218,00
Żukowo	2005	380,00
Leszczyn Księży	2005	320,00
Kędzierzyn - Jączewo	2005	300,00
Zbiornik wyrównawczy – SUW Bielsk	2005	108,87
R A Z E M		1 326,87

Montaż finansowy zadania (w tys. zł)

<i>Środki własne</i>	<i>Środki budżetu państwa</i>	<i>Wpływy od ludności</i>	<i>WFOŚiGW</i>	<i>Środki UE i Banku Światowego</i>
82,93	-----	-----	248,79	995,15

Kanalizacja (w tys. zł)

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Koszt</i>
Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w Bielsku (ul: Chabrowa, Jaśminowa, Zielona)	2005	490
Budowa kanalizacji sanitarnej: - Goślice, Ciachcin, Gilino - Żągoty, Cekanowo - Zagroba, Smolino, Rudowo	2008 – 2010	1 000
Modernizacja oczyszczalni ścieków w Bielsku	2006 – 2007	700
R A Z E M		2 190

Montaż finansowy zadania (w tys. zł)

<i>Środki własne</i>	<i>Środki budżetu państwa</i>	<i>Wpływy od ludności</i>	<i>WFOŚiGW</i>	<i>Środki UE i Banku Światowego</i>
136,90	-----	-----	410,60	1 642,50

Drogi gminne

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Koszt</i>
Modernizacja drogi gminnej Nr 28 Goślice – Żukowo od w km 0+000 do 2 + 131	2005	800,00
Modernizacja drogi gminnej Nr 27 Ciachcin – Józinek od w km 0+000 do 2 + 106	2005	703,38

Modernizacja drogi gminnej Nr 2 Umienino Łubki – Umienino od w km 1 +020 do 1 + 946	2005	480,00
Modernizacja drogi gminnej na działce nr 42 w miejscowości Bielsk	2005	120,00
Przebudowa drogi gminnej Nr 15 Niszczyce – Kłobie	2005	900,00
Modernizacja drogi gminnej Nr 9 (Siemienie) granica gminy – Szewce – droga krajowa nr 60	2006	900,00
Modernizacja drogi gminnej nr 23 droga krajowa nr 60 – Ciachcin – Kuchary Jeżewo – Gilino	2006	870,00
Modernizacja pozostałych dróg gminnych	2007 – 2015	4 500,00
OGÓŁEM		9 273,38

Montaż finansowy (w tys. zł)

Środki własne	Środki budżetu państwa	Wpływy od ludności	WFOŚiGW	Środki UE i Banku Światowego
2 318,35	-----	-----	-----	6955,03

2. Infrastruktura społeczna

Budownictwo szkolne (w tys. zł)

Nazwa zadania	Termin realizacji	Koszt
Wymiana pokrycia dachowego w Szkole Podstawowej im. TPD w Zagrobie	2005	60
Wymiana okien w Szkole Podstawowej im. Wł. Broniewskiego w Bielsku	2004 – 2005	83
Remont szkół na terenie gminy Bielsk	2007 - 2015	500
R A Z E M		643

Montaż finansowy (w tys. zł)

Środki własne	Środki budżetu państwa	Wpływy od ludności	WFOŚiGW	Środki UE i Banku Światowego
61	50	-----	50	482

Gminny Ośrodek Kultury (w tys. zł)

Nazwa zadania	Termin realizacji	Koszt
Remont Gminnego Ośrodka Kultury w Bielsku	2004 - 2007	460

Montaż finansowy (w tys. zł)

Środki własne	Środki budżetu państwa	Wpływy od ludności	WFOŚiGW	Środki UE i Banku Światowego
30	90	-----	-----	340

LKS „ZRYW” (w tys. zł)

Nazwa zadania	Termin realizacji	Koszt
Budowa pawilonu sportowego dla LKS „ZRYW” Bielsk	2004 - 2007	300

Montaż finansowy (w tys. zł)

Środki własne	Środki budżetu państwa	Wpływy od ludności	WFOŚiGW	Środki UE i Banku Światowego
60	30	-----	-----	210

Remizy OSP (w tys. zł)

Nazwa zadania	Termin realizacji	Koszt
Remont Remiz Ochotniczych Straży Pożarnych	2007 - 2010	250

Montaż finansowy (w tys. zł)

Środki własne	Środki budżetu państwa	Wpływy od ludności	WFOŚiGW	Środki UE i Banku Światowego
75	50	-----	25	100

Ośrodki Zdrowia (w tys. zł)

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Koszt</i>
Remont budynku Ośrodka Zdrowia w Bielsku	2005 – 2007	90
Remont budynku Ośrodka Zdrowia w Zagotach	2005 – 2007	100
<i>R A Z E M</i>		<i>190</i>

Montaż finansowy (w tys. zł)

<i>Środki własne</i>	<i>Środki budżetu państwa</i>	<i>Wpływy od ludności</i>	<i>WFOŚiGW</i>	<i>Środki UE i Banku Światowego</i>
50	-----	-----	50	90

3. Inżynieria finansowa zadań inwestycyjnych planowanych do realizacji w latach 2000 – 2010 (dane w tys. zł)

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Koszt zadania</i>	<i>Środki własne</i>	<i>Środki budżetu państwa</i>	<i>WFOŚiGW</i>	<i>Środki UE i Banku Światowego</i>
Zaopatrzenie w wodę	1 326,87	82,93	-----	248,79	995,15
Kanalizacja i oczyszczalnia	2 190,00	136,90	-----	410,60	1 642,50
Drogi gminne	7 503,38	1 875,84	-----	-----	5 627,54
Budownictwo szkolne	643,00	61,00	50,00	50,00	482,00
Gminny Ośrodek Kultury	150,00	30,00	20,00	20,00	80,00
Remizy OSP	250,00	75,00	50,00	25,00	100,00
Ośrodki Zdrowia	190,00	50,00	-----	50,00	90,00
<i>R A Z E M</i>	<i>12 253,25</i>	<i>2 311,67</i>	<i>120,00</i>	<i>804,39</i>	<i>9 017,19</i>

Programy pomocowe i kierunki wykorzystania ich w realizacji Strategii.

3.1. SAPARD

Program wzorowany na Europejskim Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnych. Realizowany będzie w latach 2000 - 2006.

Kierunki i priorytety do realizacji w województwie mazowieckim w ramach programu SAPARD:

- rozwój i poprawa infrastruktury wiejskiej,
- dywersyfikacja działalności i tworzenie alternatywnych źródeł dochodu,
- tworzenie grup producenckich,
- poprawa przetwórstwa i marketingu produktów rolnych,
- renowacja i rozwój wsi,
- ochrona dziedzictwa wiejskiego,
- zarządzanie zasobami wodnymi w rolnictwie.

Kierunki wykorzystania środków pomocowych w realizacji Strategii Rozwoju Gminy.

- przygotowanie wniosków wraz z wymaganymi dokumentami formalno - prawnymi na zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej,
- inspirowanie podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy o składanie wniosków w zakresie rozwoju małych przedsiębiorstw, tworzących nowe miejsca pracy poza rolnictwem,
- przygotowanie wniosku na utworzenie Centrum Rozwoju Gospodarczego i Promocji,
- inspiracja właścicieli o składanie wniosków na renowację parków zabytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy i konserwację zabytków,
- przygotowanie i aplikacja wniosków na modernizację dróg gminnych,
- współpraca z grupami producenckimi na składanie wniosków o dofinansowanie ich działalności.

3.2. PHARE 2000

Program dostosowawczy realizowany przez Unię Europejską. Kierunki i priorytety ustalone do realizacji w województwie mazowieckim:

- wsparcie endogeniczne potencjału rozwojowego regionów,
- rozwój infrastruktury ponadlokalnej, w tym infrastruktury wiejskiej,
- wsparcie do rozbudowy infrastruktury oświatowej,
- dotacje dla projektów z zakresu turystyki alternatywnej.

Kierunki wykorzystania środków pomocowych w realizacji strategii:

- składanie wniosków do Urzędu Marszałkowskiego na zadania objęte priorytetami województwa mazowieckiego i ujęcie zadań realizowanych w programach operacyjnych rozwoju regionalnego.

3.3. Bank Światowy

Główne komponenty programu to:

- komponent A - Rozwój Sektora Prywatnego,
- komponent B - Rozwój Kapitału Ludzkiego,
- komponent C - Infrastruktura
- komponent D - Zarządzanie Programem i Pomoc Techniczna.

Kierunki wykorzystania środków pomocowych Banku Światowego:

- monitorowanie wniosków złożonych do Urzędu Marszałkowskiego,
- przygotowywanie dokumentacji formalno - prawnej do złożonych wniosków po zatwierdzeniu ich przez Komitet Sterujący i wpisaniu na listę rankingową.

3.4. Fundusze Strukturalne

W związku z przeprowadzonym ogólnonarodowym referendum dotyczącym wejścia Polski do Unii Europejskiej - czas funkcjonowania funduszy strukturalnych określono się na lata 2003 - 2006.

Cele funduszy strukturalnych do wykorzystania w realizacji strategii:

- pobudzenie rozwoju wsi,
- zwalczanie bezrobocia długoterminowego,

Głównym funduszem strukturalnym do wykorzystania w realizacji Strategii jest Fundusz „EAGGF” (Orientacji i Gwarancji Rolnej), który wspierał będzie finansowanie krajowych programów pomocy dla rolnictwa oraz programów na rzecz rozwoju i zróżnicowania obszarów wiejskich Wspólnoty.

Może być on wykorzystany poprzez aplikację wniosków do wszystkich celów realizowanej Strategii.

Źródłami finansowania strategii Gminy Bielsk

Realizacja celów i zadań zawartych w strategii będzie finansowana ze środków własnych gminy oraz ze źródeł zewnętrznych.

Źródłem finansowania wewnętrznego będą w szczególności:

- dochody własne budżetu,
- subwencje i dotacje celowe z budżetu państwa,
- składki i zbiórki publiczne,
- środki własne ludności.

Pozyskanie środków finansowych na realizację strategii wymagać będą aktywnych działań polegających m.in.: wykorzystaniu instrumentów zapewniających dopływ środków finansowych. Do instrumentów tych należeć będą:

- wydatkowanie w rodzimej miejscowości środków finansowych zgromadzonych podczas pracy zarobkowej poza miejscem zamieszkania,
- pozyskiwanie środków z zewnątrz,
- przyciąganie zasobów z zewnątrz (kapitał, umiejętności, nowe techniki i technologie).

Bez względu na źródło finansowania wymagany udział środków własnych samorządów wynosi 30 – 50%.

Do głównych źródeł finansowania zewnętrznego należą fundusze przedakcesyjne – od 2000 roku Polska otrzymuje pomoc finansową w ramach trzech programów: PFARE 2, ISPA oraz SAPARD. Należy w tym miejscu wymienić także pożyczki i linie kredytowe – zadania inwestycyjne realizowane przez samorządy wymagają dodatkowego źródła finansowania. Do głównych banków udzielających wsparcia finansowego w postaci kredytów i pożyczek należą m.in.: Bank Światowy, Bank Gospodarstwa Krajowego, Invest Bank, Bank Ochrony Środowiska S.A. Oddział w Płocku, BGŻ S.A. Oddział w Płocku, PKO BP oddziały w Płocku, Kredyt Bank S.A. Oddział w Płocku i inne. Samorządy mogą również korzystać z zagranicznych linii kredytowych, np.: linia kredytowa ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego, linia kredytowa Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR), linia kredytowa ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej. Środki finansowe z zewnątrz mogą być również pozyskiwane z: Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Źródłem środków na zadania inwestycyjne mogą być także: budżet centralny, środki pochodzące z Urzędu marszałkowskiego, Centrum Wspierania Biznesu oraz innych instytucji i organizacji.

4. Zasady montażu finansowego

Zasada dodawalności (uzupełnienia) należy do nadrzędnych zasad obowiązujących przy realizacji programów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej. Zasada ta mówi, iż środki finansowe przekazywane z funduszy mają być jedynie uzupełnieniem kwot zgromadzonych przez podmiot realizujący określony projekt. Oznacza to, że władze

samorządowe muszą zadeklarować w składanym wniosku gotowość do poniesienia określonych wydatków związanych z projektem. Wkład Wspólnoty może sięgać do 75 % całkowitych publicznych kosztów zwrotnych. Pozostałe 25% lub więcej w zależności od przyznanej transzy muszą być środkami polskimi. Jako środki publiczne traktowane są środki z budżetu państwa i z budżetów samorządowych.

Ze względu na udział środków publicznych w finansowaniu realizacji projektów dzielić się będą na dwie grupy:

- projekty generujące dochody,
- projekty, których realizacja nie generuje dochodów.

5. Związki ze Strategiami

Każda jednostka samorządowa, gmina – powiat - województwo ma ustawowo określone zadania własne. Sposób ich realizacji, cele i priorytety określa sama.

5.1. Strategia wojewódzka

W przedstawionym do dyskusji projekcie założeń do Strategii dla województwa wyznaczono następujące obszary i pola rozwojowe:

- obszary wiejskie,
- przedsiębiorczość,
- kultura, turystyka i rekreacja,
- infrastruktura,
- pielęgnowanie polskości oraz rozwój i kształtowanie świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej mieszkańców,
- pobudzanie aktywności gospodarczej,
- podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki,
- zachowanie wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego przy uwzględnieniu potrzeb przyszłych pokoleń,
- ugruntowanie zasady zrównoważonego rozwoju jako podstawy trwałej polityki gospodarczej, społecznej i przestrzennej Mazowsza,
- zachowanie dziedzictwa przyrodniczego dla przyszłych pokoleń oraz renaturalizacja zdegradowanego środowiska na obszarach cennych przyrodniczo województwa mazowieckiego,
- efektywny wzrost wartości produkcji w rolnictwie i leśnictwie przy jednoczesnym przeciwdziałaniu nadmiernej intensywności uprawy i hodowli zagrażającej środowisku przyrodniczemu,
- prowadzenie skutecznej kontroli poprzez system pełnego monitoringu zanieczyszczeń wód, powietrza i gleby oraz zasady przeciwdziałania tym zanieczyszczeniom poprzez odpowiednie instalacje,
- dokonanie gruntownej przebudowy modelu produkcji i konsumpcji w kierunku zmniejszenia energochłonności i materiałochłonności oraz ilości odpadów przemysłowych i komunalnych w celu minimalizacji oddziaływania na środowisko i zdrowie wszelkich form działalności gospodarczej i rozwoju cywilizacyjnego,
- podniesienia poziomu wykształcenia i kwalifikacji na obszarze pozametropolitalnym - zwłaszcza wzmocnienie materialne systemu oświaty, upowszechnienie internetu oraz podniesienie poziomu znajomości języków obcych,
- ułatwienia inwestowania - usprawnienie procedur decyzyjnych w zakresie planowania przestrzennego i prawa budowlanego, przygotowanie i rozpowszechnianie ofert lokalizacyjnych, informacja o ofertach inwestycyjnych,
- wzmocnienie materialne systemu oświaty w regionie,
- kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego,

W przedstawionych polach przyjęto w założeniach priorytety rozwojowe:

- ⇒ modernizacja technologiczna rolnictwa i przetwórstwa oraz rozwój alternatywnych źródeł dochodu na obszarach wiejskich,
- ⇒ tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości jako podstawy stabilizacji i rozwoju gospodarczego oraz przeciwdziałania bezrobociu przy wykorzystaniu zasobów,
- ⇒ wspieranie działań zmierzających do wzmocnienia integracji społeczności oraz polepszenia wizerunku regionu,
- ⇒ stworzenie ogólnodostępnego systemu edukacji dla młodzieży i dorosłych, dostosowanie go do potrzeb i oczekiwań,
- ⇒ modernizacja podstawowego układu komunikacyjnego, w tym rozwój infrastruktury wodno - ściekowej.

5.2. Strategia Rozwoju Powiatu Płockiego

Strategia Rozwoju Powiatu Płockiego została przyjęta do realizacji przez Radę Powiatu w 2001 roku.

Obszarami strategicznymi zatwierdzonymi do realizacji będą w latach 2001 - 2006:

- Przeciwdziałanie bezrobociu,
- Kultura, sport i turystyka,
- Zdrowie i opieka społeczna,
- Infrastruktura techniczna i społeczna,
- Rolnictwo, przetwórstwo, giełda,
- Ochrona środowiska,
- Bezpieczeństwo publiczne.

5.3. Narodowe Plany Rozwoju

Proces integracji europejskiej wprowadził zmiany dotyczące programowania rozwoju społeczno - gospodarczego Polski, zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej.

Przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Bielsk cele strategiczne są zgodne z założeniami polityki rozwojowej Państwa, województwa, powiatu oraz z ramami ustalonymi w funduszach preakcesyjnych i strukturalnych.

Gmina Bielsk może liczyć na wsparcie finansowe władz wojewódzkich jak i instytucji zarządzających funduszami Unii Europejskiej.

Rozdział VI. Monitoring realizacji strategii

Przygotowany i przyjęty przez Radę Gminy w trybie przeprowadzonej konsultacji społecznej na sesjach strategicznych program (*strategia*) rozwoju powinien stać się jednym z głównych narzędzi zarządzania Gminą. Jest to gwarancja, że będzie wdrożony i realizowany.

Istotnym warunkiem organizacyjnym realizacji strategii to wprowadzenie po jej przyjęciu mechanizmu monitoringu, który określał będzie odpowiedzialność poszczególnych osób i komórek organizacyjnych za dostarczanie, przetwarzanie, analizowanie, syntetyzowanie i ocenianie informacji dotyczących realizacji strategii.

Władze Gminy po uchwaleniu strategii winny od samego początku wdrażania programu zainteresować mieszkańców Gminy o korzyściach, które mogą wynikać z jego realizacji.

Wdrożenie strategii rozwoju Gminy uwarunkowane jest dobrą współpracą z władzami samorządowymi powiatu i województwa.

Monitoring strategii:

Organem wykonawczym i dokonującym monitoringu będzie Wójt Gminy, który w procesie monitorowania kierował się będzie ogólnymi zasadami kompleksowego planowania: krytycznego przeglądu założonych celów pod kątem możliwości ich osiągnięcia, identyfikacji możliwych korzyści, jakie można uzyskać po określeniu dokładnego celu, oceny, czy planowane zaangażowanie dostępnych środków gwarantuje osiągnięcie celów.

Przyjęcie ogólnych zasad monitorowania jako podstawowego narzędzia stosowanego w procesie zarządzania jest wymogiem stosowanym w Unii Europejskiej w trakcie realizacji każdego projektu finansowanego, czy współfinansowanego ze środków wspólnot europejskich.

Tryb realizacji celów strategicznych

Rada Gminy:	Podmioty gospodarcze, osoby fizyczne:
<ul style="list-style-type: none"> • zatwierdzanie do realizacji celów strategicznych, • ustalanie hierarchii realizacji celów, • uchwalanie budżetu na realizację celów strategii, • monitoring realizacji.	<ul style="list-style-type: none"> • pomysł na realizację przedsięwzięć zgodnych z głównymi kierunkami strategii Gminy, • uzgadnianie realizacji z Wójtem Gminy, • aplikacja wniosków do instytucji obsługujących programy, • realizacja pomysłu, • rozliczanie z instytucją przyznającą dotację, wraz z wyliczeniem efektów mierzalnych.

Wybrane materiały źródłowe

- Mazowiecki Program Rozwoju Wsi i Rolnictwa
- Powszechny Spis Rolny 2002, Powszechny Spis Ludności i Mieszkań 2002 - Podstawowe Wyniki
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego,
- Strategia Powiatu Płockiego, czerwiec 2001
- Powiaty Województwa Mazowieckiego
- Pozyskiwanie i wykorzystanie środków finansowych z programów pomocowych UE - Małopolska Szkoła Administracji Publicznej AE, Kraków 1999,
- Raport o stanie województwa mazowieckiego, Wojewoda Mazowiecki
- Dane informacyjne Urzędu Gminy w Bielsku, stan na II kwartał 2001 r.,
- Rozwój Terenów Wiejskich w Polsce południowej - FAPA, 1998 r.